

Partija se začenja... otvoritev pa več sort

Odgovori na vprašalnik, ki so zadevali vključevanje članic sozda v Poslovni sistem Mercator in preoblikovanje OZD v podjetja, kažejo, da se bo večina odločila za članstvo. Posebej lahko izpostavimo odločitve večine kmetijskih zadrug, ki so se ne glede na vso propagandno vojno proti njihovem članstvu v sozidih, odločile, da z vplačilom v pogodbi zahtevanega deleža, postanejo polnopravne članice novega sistema. Čas teče, do 31. decembra ni več daleč. V rokah organov sedanjih članic je odločitev, koliko, kakšnih in kdaj nas bo v poslovnem sistemu.

Čas za dokončno odločitev o nastanku Poslovnega sistema Mercator neizprosno teče. Kakšne so namere sedanjih članic sozda, naj bi pokazali že odgovori na vprašalnik. Iz prejetih odgovorov je razvidno :

- da se bo skoraj 100 odstotna večina sedanjih članic sozda odločila za članstvo v poslovnem sistemu;
- da se je članstvu odrekel Mercator-Kmetijski zavod
- da do 16. novembra na vprašalnik niso odgovorili: Mercator-Ajdovščina, Mercator-Hotel Mantova, Mercator-KZ Bled, Mercator-KZ Ljubljana, Mercator-KZ Medvode, Mercator-KZ Velike Lašče, Mercator-KŽK Gorenjske, TOZD Agromehnika, Mercator-Modna hiša Maribor in Mercator-Potrošnik Lenart.

Nastete organizacije verjetno vprašalnika niso vzele resno, zato pa so bolj resno vzele priprave na ostala dejanja, povezana s svojo in sozdovo preobrazbo. Večina je namreč že razpisala zasedanja organov oziroma referendumov, na katerih bodo sprejete odločitve. Po rokih, ki so jih določile, lahko sodimo, da bodo postopke opravile pravočasno.

Opozoriti je treba, da poudarjanje optimalnih rokov za sprejem pogodbe o ustanovitvi Poslovnega sistema Mercator in sprejem s to pogodbo usklajenih aktov bodočih članic poslovnega sistema, ni bilo iz trte zvito. Poslovni sistem mora 1.1.1990 izpolnjevati zakonske pogoje, saj gre sicer delovanje oziroma nadaljevanje dejavnosti Mercator-interne banke, ra-

kom žvižgat. Zato vsem članicam sedanjega sozda priporočamo, da skrbno načrtujejo izpeljavo formalnopravnih dejanj, povezanih z ustanovitvijo poslovnega sistema in svojih sprememb. Prvo podpisovanje pogodbe o ustanovitvi Poslovnega sistema Mercator bo 5. decembra, za eventuelne zamudnike bo določen še naknadni rok, vendar pa ne bo segel čez 31. 12. Pred iztekom starega leta bo sklicana tudi ustanovna skupščina Poslovnega sistema Mercator.

Da vsi ne bomo spoštovali dogovorjenega roka za izvedbo postopkov, potrebnih za nastanek Poslovnega sistema, je vrsta objektivnih pa tudi subjektivnih razlogov. Do 24. novembra ali nekaj dni pozneje bo glavina odločitev, ki jih nakazujejo odgovori v vprašalniku, povsem jasna. To predvsem tistih organizacij, ki s preoblikovanjem v podjetja na podlagi zakona o podjetjih, niso imele prevelikih težav. V organizacijah s tozdi pa se še marsikje pet minut pred dvanajsto pogajajo o o medsebojnih razmerjih ter formalnopravnih oblikah, ki naj bi bile pokrivalo sedanjih. Šele po-

Glasilo je namenjeno na naslov:

Glasilo delavcev in združenih kmetov sozd
Mercator – Kmetijstvo Industrija Trgovina

Leto XXVI

Ljubljana, november 1989

št.: 11

tem bo možno odločati o vključitvi v Poslovni sistem Mercator. Tudi ta odločitev bo bolj jasna 5. decembra, ko naj bi prvi podpisnik slovesno podpisal pogodbo o njegovi ustanovitvi.

Razprava o sozdu po novem, se je sedaj prenesla s poslovd-

Nadaljevanje na 3. strani

Ne prezrite

Delegatov manj,
učinkov več 2

M-Kopitarna išče
direktorja 3

Vesela jesen
v Krškem 5

O kruhu, mleku in
klobasah 6-8

Atomic tudi v YU 10

PRAZNIK, KI NAS JE ZDRUŽEVAL V PONOSU. PRAZNIK, KI NAS JE OPOMINJAL. PRAZNIK, KI JE GRENKOBA V MNOGIH DUŠAH. PRAZNIK, 29. NOVEMBER PREŽIVITE LEPO.

Izumi prej in zdaj

Andrej Dvoršak

Stremljenje po svobodi - značilnost M-KŽK Gorenjske

Pred dobrimi petnajstimi leti so naši ideologi izumili ozde, tozde, sozde in podobne oblike združevanja dela in sredstev, ki naj bi končno popeljali naše hirajoče gospodarstvo in delovno ljudstvo v lepšo prihodnost. Prišli smo, kamor smo prišli in spet stojimo pred pomembnim preoblikovanjem ozdov, tozdov in sozdov v krovna podjetja, podjetja matere, podjetja hčere, podjetja z omejeno odgovornostjo, delniške družbe, itd. Kar nekaj časa bo trajalo, da se bomo navadili na vse te izraze, ki naj bi pomenili tudi novo vsebino, predvsem pa bolj učinkovito poslovanje.

Med organizacijami, ki se že dalj časa resno ukvarjajo s pripravi na preoblikovanje iz delovne organizacije s tozdi v podjetje, je tudi Mercator-Kmetijsko živilski kombinat Gorenjske. Njegov direktor **mg. Janez Tavčar**, nam je povedal, da se že dobro leto dogovarjajo o spremembi organizacije, ki bo prilagojena novi zakonodaji.

Priprave niso niti malo preproste, kajti v Mercator-KŽK ugotavljajo, da samo sprememba imena ne bi prinesla pričakovanih rezultatov, pomembne so vsebinske spremembe. Delovna organi-

zacija kot celota že sedaj dosega solidne poslovne rezultate, toda njeni cilji so višji. Reorganizacija zato pomeni korak naprej. Odločili so se, da bodo delovali kot združeno podjetje, v katerem bo osem samostojnih podjetij, ki bodo združevala poslovne funkcije na ravni združenega podjetja. To pa se bo povezovalo naprej v večje poslovne sisteme. Magister Tavčar meni, da je njegovo mesto tudi v prihodnje v poslovnem sistemu Mercator.

V bodočem združenem podjetju bodo sedanji KŽK-jevi tozdi samostojni subjekti s kar največ-

jo odgovornostjo za poslovanje in lasten razvoj. To je smiselno predvsem zato, ker so tako po dejavnostih kot po lokacijah zelo heterogeni in povsem nemogoče bi bilo z enega mesta obvladovati proizvodnjo, razvoj in tržišča, ki jih obvladujejo posamezni tozdi že sedaj. Združeno podjetje bo ob podpori skupno organiziranih poslovnih funkcij skrbelo za strategijo razvoja in tekočega poslovanja. Skupne funkcije zadevajo finančno, informacijsko, marketinško in splošno področje. Pri tem pa bo treba seveda skrbno paziti, da se opravljanje posameznih funkcij ne bo podvajalo oziroma ponavljalo, temveč samo dopolnjevalo s funkcijami na višji ali nižji ravni.

Mercator-KŽK Gorenjske se namerava vključiti tudi v kapital-sko povezovanje, ki naj bi spodbudilo večjo zainteresiranost pri upravljaljskih funkcijah na vseh ravneh. V bistvu bo nova organi-

ziranost KŽK takšna, kot so jo že pred časom želele njegove članice, ki hočejo na eni strani popolno samostojnost na področju razvoja in trženja, na drugi strani pa želijo biti čvrsto vpete v poslovni sistem na višji ravni.

Tavčar ocenjuje, da je predlog nove organiziranosti v združeno podjetje le nadaljevanje sedanjega razvoja in dosežkov. Vključevanje bodoče organizacijske oblike v Poslovni sistem Mercatorja pa ocenjuje z vidika financiranja lastnih programskih usmeritev, obvladovanja trga, poslovne sigurnosti in končno tudi socialne varnosti. Po njegovem mnenju je poslovni sistem koristen vsakomur, ki ima razvojne ambicije in želi biti še uspešnejši, saj mu to omogoča uresničevanje številnih ciljev, ki jih sam ne bi mogel doseči. Manj ambicioznim pa daje socialno varnost, ki v današnjih časih ni nezamisljiva. Predvsem pa gre za zaupanje in kanček tveganja,

brez katerega pa podjetništvo ne uspeva.

Med cilji, ki jih želi KŽK v sistemu Mercatorja uresničiti, je tudi močnejša Mercatorjeva zastopnost na tržišču Gorenjske, kjer je še precej rezerv in močno potrošniško zaledje.

Mercator-KŽK Gorenjske je sedaj prva organizacija na Gorenjskem, tako nam je dejal Tavčar, ki se je odločila za obliko kapitalskega povezovanja med seboj in navzven. To, da je korak pred drugimi, bo prav gotovo prednost. Sedaj pa se spopada predvsem z neobveščenostjo in premalo izdelanimi startnimi osnovami za zahtevno preobrazbo sedanjih OZD v podjetniško obliko organiziranosti. "Teža in odgovornost za preobrazbo je sedaj predvsem v okviru posloводства, želimo pa, da se v proces preoblikovanja tozdov in delovne organizacije vključi čim več delavcev", nam je dejal kranjski direktor.

Mercator-Izbira Panonija družbeno podjetje

Andrej Dvoršak

Delegatov manj, učinkov več

Mercator-Izbira Panonija seje prelevila v Trgovsko in proizvodno podjetje Mercator-Izbira Panonija s polno odgovornostjo. To je še le prvi del spreminjanja, dokončno se bo podjetje preoblikovalo v podjetje z omejeno odgovornostjo ob pristopu v Poslovni sistem Mercator.

"Ko smo proučevali določbe zakona o podjetjih, smo se odločili, da bo naše preoblikovanje dvostopenjsko. Odločili smo se za družbeno podjetje, ker je to bolj preprosto in tudi zakonodaja s področja delničarstva še ni določena v taki meri, da bi sprejeli odločitve za delniško družbo. Pa tudi poslovanja v delniški družbi še ne poznamo", nam je dejal pomočnik direktorja Mercator-Izbire Panonije **Franc Zadravec**.

V sestavu novega podjetja bo več samostojnih sektorjev oziroma dejavnosti: maloprodaja, veleprodaja, proizvodnja, kooperacija in računalniški center. Vse pomembnejše skupne zadeve - strokovna dela bodo združena v komercialnem, finančno-računovodskem, plansko-analitskem, pravnem in splošnem sektorju ter sektorju za vzdrževanje.

Glede osnovnih dejavnosti, ki so jih že doslej opravljali, se ni oziroma se ne bo nič spremenilo. Opazne so le spremembe na področju samoupravljanja, vodenja in odločanja.

Prej je imela vsaka temeljna organizacija svoj delavski svet, prav tako sta ga imela še delovna skupnost skupnih služb in delovna organizacija. Novo podjetje pa ima le en delavski svet ter komisiji za delovna razmerja in družbeni standard, v katerih so zastopani delavci iz vseh delov podjetja, kar pomeni manj izgubljenih ur za sestankovanja. Po drugi strani pa so tudi pristojnosti delavskega sveta širše kot doslej.

Spremembe bodo vidne tudi na področju vodenja, ki bo enotnejše, ker posamezne dejavnosti oziroma vodstva nimajo kakšnih posebnih pravic. Zadržale so le tiste osnovne, ki izhajajo iz same dejavnosti - nabava, prodaja in proizvodnja. Vse pomembnejše

odločitve pa bodo sprejete na ravni podjetja. Gre predvsem za odločitve s področja razvoja, financ, komercialne in proizvodnih programov.

Zaradi organizacijskih sprememb in racionalizacije poslovanja se pojavljajo takomenovani tehnološki viški delavcev, zlasti na področju finančne operative - plačilnega prometa. Žal je naša družba naravnana tako, da se ne bo zmanjšalo število papirjev in zato se pretiranega viška administrativnih delavcev ni bati. Kolkor pa jih bo, jih bodo prerazporedili na ustrezna delovna področja, ob tem pa upoštevali naravno selekcijo odhodov v pokoj in podobno.

Bolj pereče bo čez čas vprašanje trgovcev v prodajalnah. Danes ima njihova maloprodaja zelo veliko trgovin, odprtih non stop, čeprav v mnogih primerih to ekonomsko ni upravičeno. Če se bo gospodarski položaj še bolj zaostroval, bodo v MIP-u morali spremeniti obratovalni čas posameznih trgovin pri čemer bo potrebno prerazporediti posamezne delavce.

Ker imajo v MIP-u močno razvito tudi proizvodno dejavnost, nas je zanimalo ali bodo viški delavcev tudi na tem področju. Dobili smo odgovor, da bo njihovo število odvisno od možnosti plasmaja proizvodov na domačem in tujem trgu...

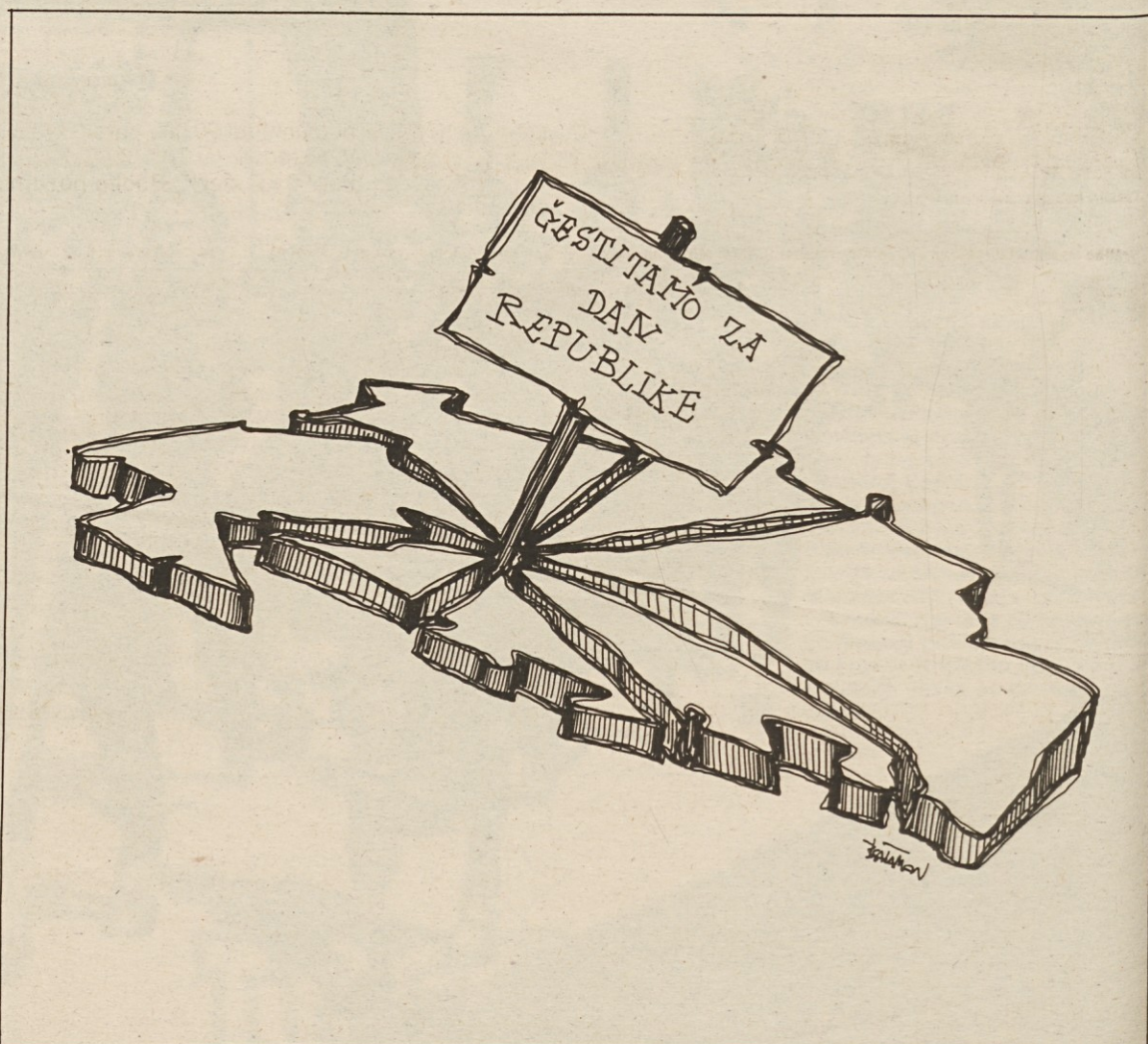
Nadaljnje vprašanje, ki nas je zanimalo, je bilo vključevanje MIP-a v poslovni sistem Mercatorja. Franc Zadravec je poudaril, da v MIP-u nikoli niso razmišljali o tem, da bi izstopili iz Mercatorja. Prav zato so tudi temeljito spremljali delovna gradiva o poslovnem sistemu Mercatorja in aktivno sodelovali s pripombami ter predlogi pri nastajanju končnega besedila pogodbe o usta-

novitvi Poslovnega sistema Mercator. Vse svoje predloge in pobude so uveljavili v javni razpravi o aktu. Sklep o vključitvi v Poslovni sistem Mercator bo sprejmal novoizvoljeni delavski svet Trgovskega in proizvodnega podjetja Mercator-Izbira Panonija. Temu sklepu pa bo sledilo preoblikovanje podjetja v družbo z omejeno odgovornostjo, na kar napotujejo oziroma svetujejo pri-

poročila sedanjega poslovnega sveta sozda Mercator.

Da so v MIP-u zainteresirani za Poslovni sistem Mercator, moramo pripisati dejstvu, da so dosedanje izkušnje pod skupno sozdovo streho pozitivne predvsem na področju financ, komercialne in vodenja. Predvidevajo, da bo tudi v prihodnje skupna komercialna, finance in razvoj ti-

sto, kar bo združevalo in družilo številna podjetja Mercatorja. Kaže, da mu je njegov "tai pan" postal močne temelje za prihodnost.

Mercator - Kopitarna išče direktorja

Andrej Dvoršak

Proizvodna usmeritev - dobra

Ko smo pred časom poročali o stavki v Mercator—Kopitarni iz Sevnice, so nam vsi naši sogovorniki zatrjevali, da je poglavitni razlog zanjo pravilnik o delitvi osebnih dohodkov in povečanih normah. Ko smo Kopitarno obiskali sredi novembra, pa smo po ovinčkih izvedeli za pravi razlog stavke. Ta je tičal v obljubljenih brezplačnih svinjskih polovicah.

Pred stavko je sindikat razmišljal o tem, da bi vsakemu delavcu kupili oziroma podarili svinjsko polovico. Kdo je ne bi vzel? Ko pa se je direktor vrnil z dopusta, se je izkazalo, da gre za račun brez krčmarja in da s prašiči ne bo nič. Pravilnik o delitvi osebnih dohodkov, povišanje norme in svinjske polovice, pa so bile le preveč za mir v hiši in prišlo je do stavke. Pravilnik o plačah je bil kljub stavki sprejet in se upo-

rablja že od februarja, pri normah je obveljal kompromis, s svinjsko pečenko pa se je mastil samo tisti, ki si jo je kupil sam. V celoti gledano, stavka v sicer zdravem kolektivu Kopitarne, ni pustila kakšnih hujših brazgotin, kar je pokazal tudi devetmesečni obračun, ki je bil kljub velikim denarjem za plačilo posojil, pozitiven

Le direktorja Kopitarna nima več! Bivši, Jože Štimac, jo je za-

pustil konec septembra, na razpis za novega, pa se ni javil nihče. Tako sedaj opravlja dolžnosti direktorja **Adolf Mirtelj**, ki je sicer vodja proizvodnje in tehničnega sektorja.

"Nič kaj rad nisem v novi vlogi in verjemite mi, da se močno trudim, da bi našel novega primerne- ga direktorja. Vsi pa se otepa- jo te dolžnosti, čeprav ne sodi- mo med problematične kolektive in nam naš proizvodni program zagotavlja uspešno poslovanje", mi je dejal sogovornik Mirtelj.

"Kopitarna ima res precej dolgov, ki si jih je nabrala z naložba- mi v zadnjih letih. A dolgovi se nihče ne boji. Bolj se boji odgo- vornosti, ki jo prinaša direktorski stolček. Po drugi strani pa je do- slej bila pri nas uravnilovka in plača direktorja ni bila sorazmer- na njegovi odgovornosti. Da bi končno le koga spodbudili za prijavo na razpis, smo dali v ja- vno razpravo predlog za dvig osebnega dohodka direktorja. Doslej je bilo razmerje ena proti dve glede na povprečni osebni dohodek v Kopitarni, po novem pa naj bi bilo to razmerje 1 : 3."

Sam proizvodni program Kopi- tarne in njena strategija razvoja sta zanimiva in uspešna. Obutev, ki jo izdelujejo, je na tržišču zelo iskana, doma in na tujem. V skladišču neprodanih zalog ni. Tudi zato, ker sproti razvijajo nove modele, ki se od prejšnjih ne razlikujejo le po zunanosti. Letos so razvili nov tip obutve z lese- nim podplatom, ki ima kar pet pregibov in omogoča povsem normalno hojo. Ob lesenem pa so razvili še podplate iz poliure- tana. Imajo programe za izdelo- vanje skoraj petdeset vrst razli- čne obutve, izdelujejo pa le tisto, po kateri je na trgu največ pov- praševanja.

Zadnje čase širijo zlasti pro- gram zaščitne obutve. Gre za or- topedske čevlje s standardnim pregibnim podplatom in petkrat pregibnim podplatom za čevlje, primerne za mrz oziroma hudo zimo. Po njihovi kakovosti in uporabnosti lahko povprašate avstrijske policaje in carinike.

450.000 parov obutve na leto pomeni tudi 90.000 parov izvoza. V sosednji Avstriji jih prodajajo kot "Gepi ideal". Bodite pozorni,

doma so pod Kopitarnino firmo cenejši.

Drugi pomembni sklop proiz- vodnje so kopita. Lesena so na- domestila plastična, ki jih je kar za 70 % celotne proizvodnje kopi- pit. Razmerje med lesenimi in plastičnimi kopiti se bo sicer še zniževalo v prid plastičnih, toda lesenih ne bo moč nikoli povsem nadomestiti. Zlasti to velja za proizvodnjo individualne orto- pedske obutve.

Plastična kopita imajo vrsto prednosti, lažje jih je skladiščiti, so trajnejša. V ceni pa med lese- nimi in plastičnimi ni razlike.

V arhivu Kopitarne je 15.000 različnih kopit, letno pa jih izde- lajo nad 160.000. Čez meje jih gre okrog 20 %.

Ko me je Adolf Mirtelj popeljal v oddelek za izdelavo kopit, sem izvedel, da lahko vsako kopito čevljar uporabi za več krojev. Vendar nihče ne naroča takega kopita, ki ga je pred njim upora- bil drug čevljar. Kopitarnini moj- stri morajo zato za vsakega na- ročnika izdelati kopito na osnovi skice, fotografije, podplata, vzor- ca čevlja ali pa po vzorcu že iz- delanega kopita. Osnovni model kopita izdelajo v srednji številki in ga nato na posebnih kopirnih

strojih uporabijo kot osnovo za serijo. Povprečna velikost serije je 150 parov, lahko pa izdelujejo kopita v velikosti od številke 17 do 48. Cena para kopit je 1,8 mi- lijona dinarjev, izdelava osnovne- ga modela pa približno ravno to- liko. Naročnik mora na kopito ča- kati od dveh do 14 dni, kar je raz- meroma ugodno. Največ zadreg je s kopiti ob prehodu sezon. V Jugoslaviji so tri kopitarne, slo- venski čevljarji v Kopitarni naro- čajo kar 99 % vseh zase potreb- nih kopit.

Napenjači in raztezači obutve so namenjeni izključno izvozu. Letos jih bodo izvozili 140.000 parov. Cenovno so to najmanj zanimivi izdelki, saj je konkuren- ca Daljnega vzhoda prehuda.

Še pred dobrim letom so se v Kopitarni ukvarjali tudi z izdelo- vanjem plastičnih rolet. No, teh sedaj ne delajo več, stroji pa slu- žijo beograjskemu podjetju. Ro- letam so se odrekli zato, ker me- nijo, da imajo na zalogi dovolj programov, ki izhajajo iz osno- vne dejavnosti, ki so zanesljivo tržno zanimivi in donosni.

V Poslovnem sistemu Merca- tor Kopitarna ostaja kot družbe- no podjetje z omejeno odgovor- nostjo.

Partija se začenja ... Otvoritev pa več sort

Nadaljevanje s 1. strani

ne ravni na organe, ki o njego- vem nastanku odločajo. Tu bodo besede meso postale. Bojim se, da se bodo prav tu lomila kopja. In to zaradi premalo znanja, ve- denja in obveščenosti. Iz marsi- katerih sredin prihajajo bolj za- sebne kot uradne informacije o tem, s koliko, kakšnega in kako povedanega znanja, prihajajo no- silci prenove pred sodelavce. Ve- čina se vrti okrog razlage lastnin- skih in upravljalških odnosov, ki bodo nastali z izmenjavo kapital- skih vložkov med podjetjem - materjo in podjetji - hčerami. Te- mu zapletenemu jugo modelu lastninskih odnosov nista enotni in v celoti kos ne pravna, ne ekonomska stroka. In zato je na- loga poslovnih delavcev pove- dati, kakšno razvojno jedro nosi nova lastninska lupina v skupno in posamezno dobro. To ni eno- stavno. Še zlasti ne v razmerah, ko prenova ljudem z vseh strani odzvanja kot preštevaneje teho- loških viškov in ne kot ponudba razvoja. V povedanem je treba iskati del odgovora na dvoumne odgovore, ki so prispeli na vpra- šalnik. Objavljamo jih v celoti:

Mercator-Kmetijska zadruga Krka: "Na podlagi vprašalnika o nameravani vključitvi v PSM spo- ročamo naslednje: delavski sveti TOZD Oskrba, TOZD Brazda in TOZD Krmila, so sprejeli odloči- tve, da se nameravajo vključiti v PSM.

Poslovodni organi in predsed- niki združenih svetov TZO Kme- tovalec, TZO Suha krajina, TZO Agrooskrba in TZO Polje tudi ugotavljajo potrebo, da se TZO vključuje v PSM, izražajo pa bo- jazen glede odločitve članstva, ki še vedno meni, da vključitev za- druge v PSM, ni koristna za kme- te.

Mercator-Nanos: V imenu de- lovne organizacije Mercator-Na-

nos ter TOZD v njenem sestavu vam sporočamo, da v tem tren- utku žal nismo v stanju odgovo- riti na vprašanja iz vprašalnika, ki nam je bil posredovan na podlagi sklepa 30. seje poslovnega sveta.

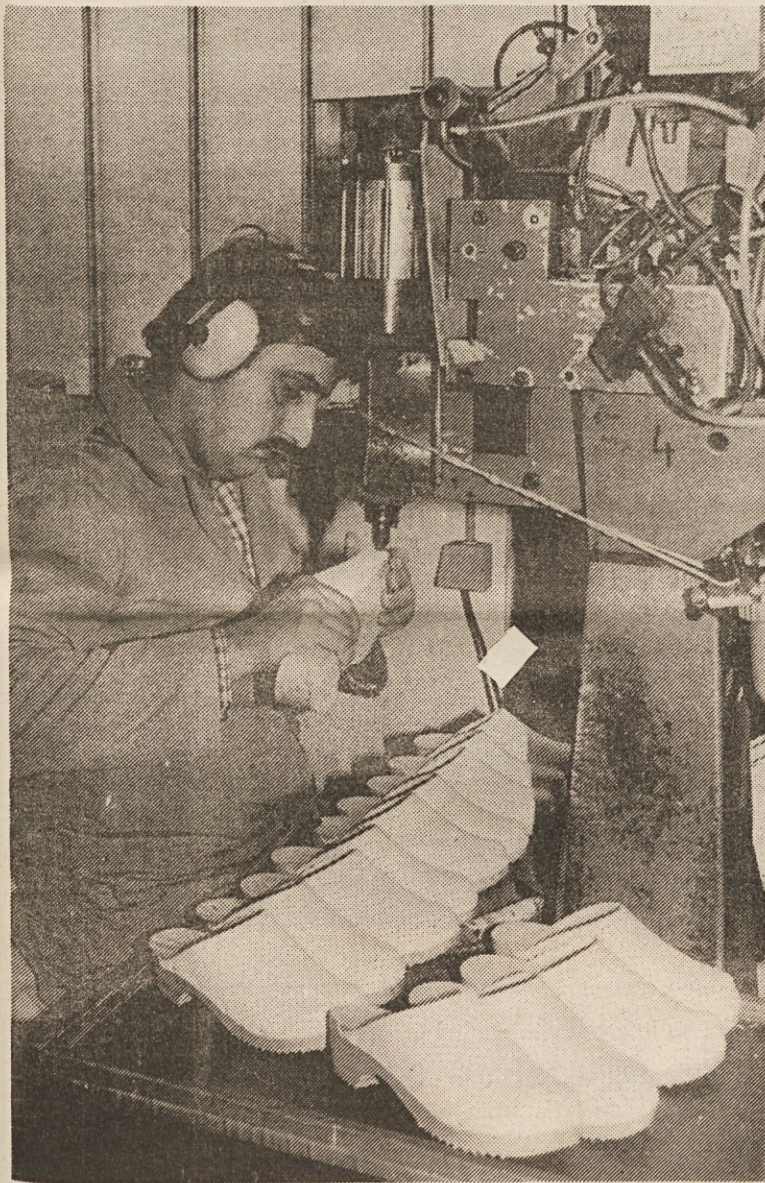
V zvezi s samo preobrazbo pa vam sporočamo naslednje:

V teku je razprava o predlogu, da se DO Mercator-Nanos preo- blikuje v sestavljeno delniško družbo, obstoječe TOZD pa v delniško družbo. SDD bo delova- la na principu holdinga, s čimer konkretiziramo naše znano sta- lišče, da mora pri tituliranju dru- benega kapitala biti večinski de- lež na ravni sedanje delovne or- ganizacije.

V zvezi z našo vključitvijo v preoblikovani Poslovni sistem Mercator menimo, da je potrebo- no ponovno pretestiti smiselnost povezave v dva formalno po- vsem enaka poslovna sistema, z enako opredelitvijo skupnih po- slovnih funkcij.

Predlagamo, da se v nasled- njem letu, to je v prehodnem ob- dobj, po konstituiranju obeh si- stemov nadaljuje z iskanjem in utrjevanjem oblik medsebojnega poslovnega sodelovanja."

Sozdi so dediščina zezedejev- ščine, malo jih je, ki so imeli za skupne temelje in vodilo sedem stebrov. Mercator jih je imel in zato je dediščina, ki jo bo zapu- stil svojim članicam kar obilna, čeprav v današnjih razmerah že historične vrednosti. In vsaj trije od historičnih stebrov, so rdeča nit tudi novega Mercatorja. Ško- da, ker jo je ponekod z razumom skregana "podjetniška" evforija spregledala, namesto, da bi jo uporabila tudi zase. Navsezadnje pa, če gledamo skozi denar: 580 milijonov mark je težak sedanji Mercatorjev kapital. Tak denar tudi v svetu drugače odzvanja. Z drobižem pa...z našim ne kupiš niti Palomine golobice.

Takole nastaja znamenita obutev.

Vršilec dolžnosti direktorja v Mercator-Kopitarni Adolf Mirtelj ni zaskrbljen nad proizvodnjo in rezultati. Skrbil ga, kdaj bo dobil pravega direktorja.

Trebanjci so hitro učijo

Andrej Dvoršak

Čez noč
nova samopostrežba

TOZD Gradišče iz Trebnjega, ki sodi v Mercator—Rožnik, je Trebanjce v začetku novembra presenetil z novo povečano samopostrežno trgovino v samem središču trga. Prenovili in povečali so jo tako hitro, da mnogi še opazili niso, da se okoli SP 2, kot v Gradišču imenujejo to svojo postojanko, sploh kaj dogaja.

Direktor tozda Franc Jevnikar in vodja komerciale Ludvik Povhe sedaj zadovoljno ugotavljata, da je bila prenova te trgovine, pravilna odločitev. Že v prvih dveh dneh je bilo v njej 330 milijonov dinarjev prometa, kar je glede na promet v ostalih tozdo-vih trgovinah v istem času, dober rezultat.

Gradišče je od lastnika odkupilo del zgradbe, nekakšen naravni podaljšek obstoječe trgovine. Takoj so začeli s prenovo notranjosti, istočasno pa obnavljali še streho in fasado. Celotna prenova je trajala le dober mesec, nekdanjo trgovino pa so morali zapreti le za teden dni in tako ni bilo omembe vrednega izpada dohodka.

Celotni načrt je pripravil in vodil gradbeni oddelek Mercator-Rožnika, ki ga vodi Franc Škof. Dela so opravili zasebni obrtniki, člani obrtne zadruge Unitehna.

V Gradišču so, opogumljeni z izkušnjami tozda Savice, sklenili, da bodo v novi trgovini posebej poudarili delikatesni program. Delavce, ki naj bi v Gradišču prodajali delikatesne izdelke, so poslali na strokovni ogled najboljših tovrstnih Mercatorjevih prodajaln v Ljubljani. Ogled je vodil Zdenko Potočnik, mojster za urejanje in vodenje tovrstnih trgovin. Sproti je "učencem" razlagal in pojasnjeval, kako in zakaj je treba prav tako in nič drugače, urediti delikatesno trgovino. Ob otvoritvi so prodajalkama Magdi Očepek in Majdi Šoško mojstrovi nasveti in pomoč, prišli kar prav. Trebanjki se hitro učita

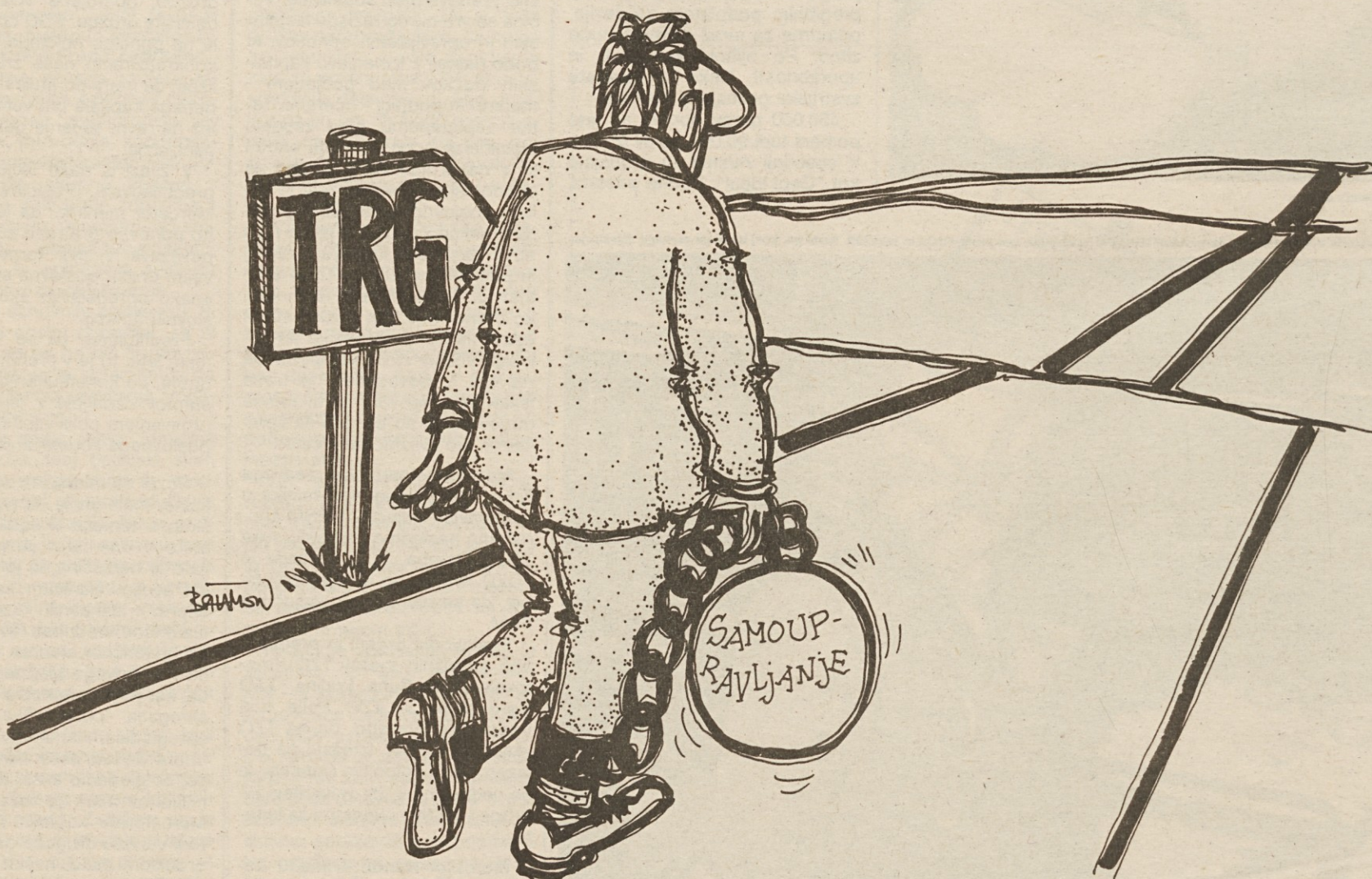
in sproti dokazujeta svoje znanje. SP-2 je, v celoti gledano, nadpovprečno dobro založena trgovina s prehrabenim blagom. Še posebej to velja za delikatesni oddelek, kjer poleg izdelkov Mercatorjeve mesnopredelovalne industrije, prodajajo tudi izdelke Mesne industrije Primorske in drugih. Tudi nad izbiro mlečnih izdelkov se Trebanjci ne morejo pritoževati. V občini je to prva bolj založena delikatesa in že v nekaj dneh si je pridobila številne nove kupce. Prodajni program se bo prilagajal željam in zahtevam kupcev, trebanjski trgovci pa zatrjujejo, da bo tudi tak, ki bo s kakovostnimi izdelki vplival na spreminjanje prehrabnenih navad.

Poslovodja trgovine Anton Pekolj nas je posebej opozoril na oddelek s sadjem in zelenjavo, ki ga je odlično založila in uredila ekipa delavcev Mercator-Sadje zelenjave. Pri urejanju trgovine so sodelovali tudi aranžerji Mercator-Rožnikovega tozda Grmada, ki so svoje delo vzorno opravili. SP-2 je letos že druga večja investicija. Junija so odprli samopostrežbo v Dolenji Nemški vasi, kjer so iz klasične trgovine naredili samopostrežno ter obenem obnovili zgradbo in uredili okolico. Prihodnje leto pa naj bi v Trebnjem začeli graditi blagovnico.

Anton Pekolj (levo) je nove oziroma prenovljene trgovine res vesel. Tudi komercialni direktor Ludvik Povhe je videti zadovoljen.

SP-2, kakor pravijo trebanjski trgovini, sodi med dobro zadožene prodajalne.

Mošt, kostanj in še kaj
Barbara Nikolič

Vesela jesen pred Preskrbinim centrom

Krško, 21. oktobra - prelesten jesenski dan, sobota pred prodajnim centrom Mercator-Preskrbe Krško. Vse živo kupcev, blaga in jesenskih dobrot. Dobra kupčija za potrošnika, dober izkupiček za trgovca.

Jesen je za marsikoga najlepši letni čas. Vsak ima zato svoje razloge. Eni so navdušeni nad prelestnimi jesenskimi barvami, drugi so veseli njenih bogatih sadov. Letošnji jesenski dnevi so bili kot

nalašč za uživanje vsega lepega. In prav zato smo se trgovci Mercator—Preskrbe v Krškem odločili, da sicer večkrat neprijetno in na hitro opravljeno sobotno nakupovanje, naredimo prijazno in

veselo. Pred osrednjim nakupovalnim centrom smo pripravili prodajno akcijo, popestrjeno z vrsto spremljajočih dogodkov.

Živimo v času, ko za isti denar v trgovini dobimo vsak dan manj. To ni v veselje niti kupcev, niti prodajalcev. Tanke denarnice imamo oboji, le da smo prodajalci neposredna tarča kupčeve slabe volje in negodovanja. Ne eni ne drugi, si ne znamo ali pa si težko povemo kaj dobrega in prijaznega. In prav nekoliko drugačna nakupovalna sobota naj bi pokazala, da imamo oboji še prijazen obraz. Seveda pa bi bilo pravo sprenevedanje, če bi trdili, da prodajna akcija ni namenjena tudi finančnemu učinku prodaje.

Na stojnicah pred nakupovalnim centrom so kupci lahko izbi-

rali marsikaj potrebnega za jesenske dneve : od otroške konfekcije, tekstila, športne opreme, kozmetike, galanterije do delikatnih izdelkov. Marsikoga so premamile rezine mortadele velikanske, s pečenim kostanjem si je lahko postregel vsak mimoidoči, mošt pa je tekel kar iz soda.

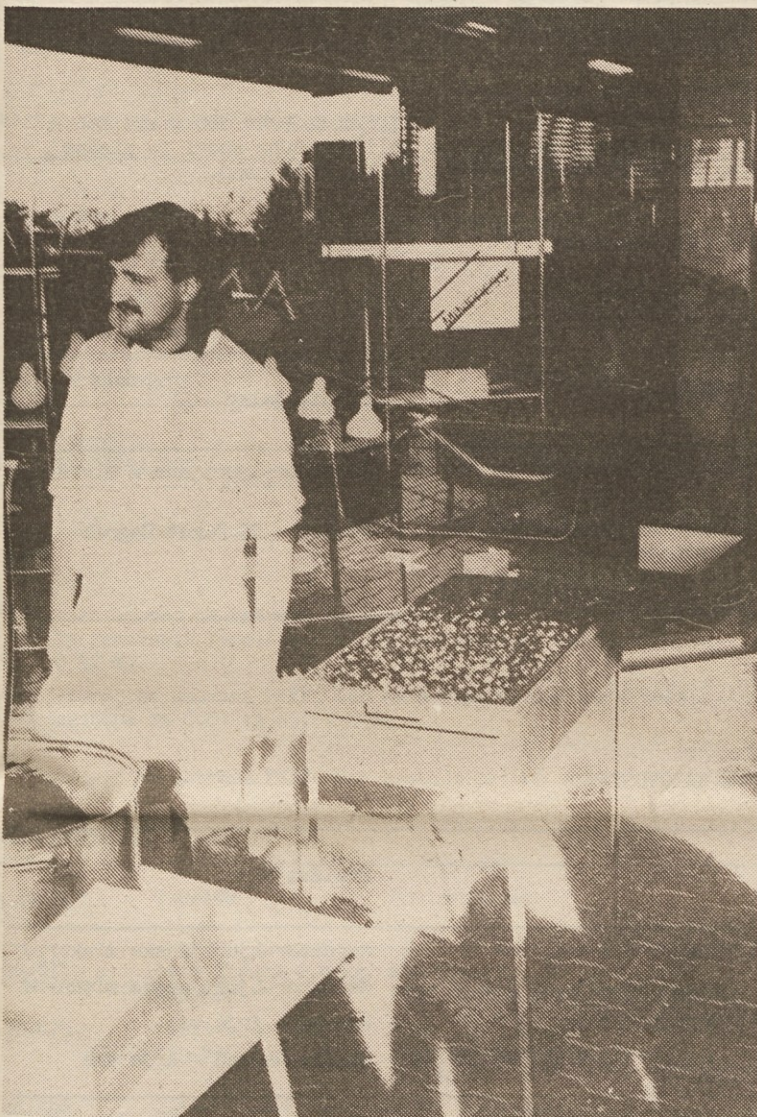
Vsak, ki se je ustavil pred stojnicami je našel zase nekaj zanimivega in vabljivega, če ne med blagom, ki smo ga ponujali trgovci, pa med dobrotami, ki so jih pripravili slaščičarji in gostinci iz Mercator— Hotela Sremič in cerkljanski pek. Vse skupaj pa so v šopek veselega razpoloženja povezali godci "Dobri prijatelji" in otroci plesnega studia "Videm". Klopi in mize na ploščadi,

so marsikateremu utrujenemu kupcu prišle kar prav.

Lep jesenski dan in veselo razpoloženje sta izvabila spontano pesem in ples. Pa ne samo zato, tudi za nagrade. Nagradna vprašanja, na katera so odgovarjali obiskovalci, so pokazala, da nas Krčani in okoličani dobro poznajo. Obiskovalce smo povabili tudi k sodelovanju pri izbiranju imena naših prodajnih akcij. V skrinjici se je našlo kar nekaj predlogov, pravega in dokončnega pa še nismo določili.

Jesenska prodajna akcija je bila letos že druga, želimo, da bi postala tradicionalna oblika naše ponudbe. Prav zato se zanjo posebej potrudimo in se zato tudi nad izkupičkom ne moremo pritoževati. Saj prav zaradi njega trgujemo.

Po kostanju je lahko segel vsak.

Stojnice pred Preskrbinim centrom ali vesela jesen.

Delnica je... ...za proletarce zabavno vprašanje

Poleg odgovorov je bila zanimiva predvsem reakcija sogovornikov na vprašanje. Vsem po vrsti se je zdelo vprašanje zabavno. Tisti, ki so o delnici imeli vsaj približno predstavbo pa so v večini primerov menili, da jim od plač ne ostane ničesar in, da o nakupu vrednostnih papirjev ne razmišljajo. Zato se jim je zdelo vprašanje zabavno.

Delniške družbe rastejo hitreje kot gobe po dežju. Kaj je delnica, smo vprašali naključne sogovornike - 27 jih je bilo. Ponudili smo jim štiri možne odgovore:

- delnica je vrednostni papir, ki potrjuje določene lastnikove pravice v podjetju;
- delnica je javna listina, ki potrjuje pravice in dolžnosti iz delovnega razmerja;
- delnica je stavni listek;
- delnica je obveznica, za njeno izplačilo jamči država ali podjetje.

Vas zanima izobrazba sogovornikov?

- nekvalificirani delavci 3
- kvalificirani delavci (poklicna šola) 5
- srednja izobrazba 11
- študentje 3
- višja in visoka 4
- dr. znanosti 1

In še odgovori.

- nekvalificirani : ne vem - trije
- kvalificirani : ne vem - trije, delnica je obveznica - dva;

- srednja izobrazba : ne vem - dva, vrednostni papir - trije, obveznica - šest;
- študentje: pri nas zajebancija socializma, sicer pa vrednostni papir, s katerim dobiš ali pa izgubiš - eden, vrednostni papir - dva;
- višja in visoka : javna listina - eden, obveznica - eden, vrednostni papir - dva;
- dr. znanosti : vrednostni papir.

Povzetek:

- odgovori "ne vem" : 30 %
- odgovori "vrednostni papir" : 33 %
- odgovori "obveznica" : 33 %
- odgovori "javna listina" : 4 %

Opomba: odstotki so zaokroženi.

Zakon o vrednostnih papirjih, 13.člen: "Delnica je listina o lastnini sredstev, vloženih v podjetje, banko, drugo finančno organizacijo, zavarovalno organizacijo in drugo pravno osebo, ki lahko pridobiva dobiček.

Imetnik delnice pridobi pravico do udeležbe pri dobičku, v odvisnosti od vrste delnice pa ima lahko tudi pravico do udeležbe pri upravljanju."

Za vas se je skupaj s proletarci zabavala Vesna Bleiweis

KRAS
SEŽANA

Žreb je med 2103 reševalce velike nagradne križanke KRAS razdelil:

1. nagrado: kos pršuta brez kosti je pripadel ŠKODLAR DUŠANKI, Ljubljana, Krimska 9

2. nagrado: 3 zavitke izdelkov KRAS Sežana bo prejela RENATA OBERSTAR, Ljubljana, Koseskega 17

3. nagrado: 3 zavitke izdelkov KRAS Sežana bo prejel MARKO ČIPAK, Ljubljana, Mencingerjeva 19.

Nagrajencem čestitamo, nagrade pa pridejo po pošti.

V deželi mleka in kruha

Kakšna sta ?

V letošnjem septembru in oktobru je ljubljanski Domus po naročilu mesta Ljubljana opravil drugo ocenjevanje kakovosti mlečnih in mesnih izdelkov ter kruha, ki ga je moč kupiti na ljubljanskem tržišču. Analiza je zajela 32 vzorcev mlečnih izdelkov, 34 mesnih izdelkov in 16 vzorcev kruha. O kakovosti mesnih izdelkov določene vrste objavljamo poseben članek. Zato v tej prirredbi poročila Domusa objavljamo le podatke o mlečnih izdelkih in kruhu.

Shranjevanje živil ali v noge je pretoplo

Ob jemanju vzorcev so bili izvajalci analize posebej pozorni na pogoje shranjevanja živil in pri tem ugotovili, da trgovine izdelke na splošno neprimerno shranjujejo.

Pasterizirano mleko stoji ob hladilnih vitrinah in izgovori zakaj tako, so večinoma enaki: pravkar so nam ga pripeljali, hitro ga prodamo, in še in še. Sir pa je v glavnem na pultih za rezanje in ne v hladilnih vitrinah. Najboljši odgovor za nemarnost je prav gotovo naša prodajalka na ljubljani-

ski tržnici, ki je hladilno vitrino enostavno izključila, ker da jo preveč greje v noge.

Povsem poseben problem so hladilne vitrine, v katerih je temperatura bolj ali manj, le izjemoma ustrežna. Če se jogurt in pasterizirano mleko shranjujeta v hladilni napravi pri temperaturi nad 8 stopinj Celzija, surovo maslo pa nad 5 stopinj, potrošnik kupuje hitreje pokvarljive izdelke. Pri temperaturah, višjih od navedenih, se mleko pred iztekom roka trajanja skisa, surovo maslo v nekaj dneh postane žarko, jogurt pa prekisel.

Mlečni izdelki sodijo med tiste občutljive izdelke, pri katerih hladilna veriga od proizvodnje do potrošnika ne sme biti pretrgana. Tega se premalo zavedajo trgovci, pogosto pa tudi delavci, odgovorni za prevoz blaga. Kakovost izdelka tiči v celotni proizvodni prodajni verigi: od priraje do predelave, prevoza - predelave do skladiščenja in distribucije.

In še ilustracija te navedbe: tri vzorce surovega masla in en vzorec pasteriziranega mleka je bilo treba iz ocenjevanja umakniti, ker se je kakovost izdelkov

mikrobiološko poslabšala v trgovini zaradi neustreznega shranjevanja. **Odgovoren za napako: trgovec.**

Mlečni izdelki

V priporočljive kakovostne razrede na osnovi organoleptičnih lastnosti (okus, vonj, barva, izgled, tekstura) in laboratorijskih preiskav se je uvrstilo samo osem sirov, en jogurt in štirje vzorci mleka. Februarja, ko je bilo prvo ocenjevanje, je bilo takih vzorcev dvakrat več.

Domusovi strokovnjaki ne priporočajo 9 vzorcev mlečnih iz-

Pogojno priporočljive kakovosti so tisti izdelki, ki so prav dobre ali dobre senzorične kakovosti, ne dosegajo pa zadostne količine suhe snovi in mlečne maščobe. Proizvajalec bi moral takim izdelkom prilagoditi ceno.

IZDELKI POGOJNO PRAV DOBRE KAKOVOSTI:

Doseženo število točk	Cena za kg	Izdelek	Proizvajalec
17,8	25.942	alpsko sterilizirano mleko 3,2 % m., 1/1 TB	Mercator-Ljubljanske mlekarne
16,9	28.036	sterilizirano mleko iz savinjske doline 3,2 % m., 1/2 TB	Hmezad - DO Dukat Zagreb

IZDELKI POGOJNO DOBRE KAKOVOSTI:

Doseženo število točk	Cena za kg	Izdelek	Proizvajalec
15,9	22.320	jogurt 3,2 % m., 1/4 TP	Mercator-Ljubljanske mlekarne
15,6	179.900	gauda Kočevje 45 % m.	Mercator-Ljubljanske mlekarne
15,3	19.200	jogurt 3,2 % m., 1/2 PP	Hmezad - Arja vas
14,0	25.550	jogurt 3,2 % m., 1/5 lonček	Celeia, Hmezad - Arja vas

Ne priporočamo 9 izdelkov z več pomanjkljivostmi ali slabo jedilno kakovostjo

Doseženo število točk	Izdelek	Cena* za kg	Proizvajalec	Vzrok
17,8	surovo maslo I. vrste 250 g	212.380	ABC Pomurka, Mlekopromet Ljutomer	- diskvalificiran zaradi nečistoč - lipolitične bakterije
16,8	sveže kranjsko pasterizirano 3,2 % m., 1/1 PP	17.710	Mercator-KŽK Mlekarna Kranj	- premalo suhe snovi - mikroorganizmi
16,7	surovo maslo	240.950	ABC Pomurka, TMP Murska Sobota	- lipolitične bakterije
16,0	delno posneto alpsko mleko 1,6 % m., 1/1 TB		Mercator-Ljubljanske mlekarne	- premalo maščobe - premalo suhe snovi - mikroorganizmi
14,6	"Sirela" maslo I. vrste 20 g	218.500	"Sirela" Bjelovar	- premalo maščobe - preveč vode
12,0	jogurt 3,2 % m. v lončku	25.550	Mercator-Ljubljanske mlekarne	- senzorično le zadovoljiv - premalo maščobe - premalo suhe snovi
10,2	gauda special 45 % m.	179.000	IPP Banat, Kikinda OOUR Mlekara	- le zadovoljiv
9,3	turist trapist	115.417	"Sirela" Bjelovar Mliječni proizvodi	- nezadovoljliva senzorična-jedilna kakovost
8,0	Sport trapist	204.400	"Zdenka" Mliječni proizvodi, Veliki Zdenči	- nezadovoljliva senzorična-jedilna kakovost

Izdelki s povečanim številom mikroorganizmov pri ocenjevanjih vzorcih niso zdravju škodljivi, se bodo pa pred iztekom deklariranega roka pokvarili.

* Cena je veljala na dan vzorčenja 25. in 26. 9. 1989.

delkov, ker ne ustrezajo Pravilniku o kakovosti mlečnih izdelkov in Pravilniku o pogojih, ki jim morajo glede mikrobiološke neoporečnosti ustrezati živila v prometu. Iz preglednice je razvidno, katere mlečne izdelke Domus priporoča, pogojno priporoča in ne priporoča. Navedene so tudi cene izdelkov, kjer pri sirih izstopa za potrošnika koristen podatek, da najboljši siri niso najdražji siri. Najboljši je bil ementalec iz Bohinja, ki je bil obenem najcenejši. Sport trapist Zdenka pa je med najdražjimi in med najslabšimi trapisti.

Kruhek naš vsakdanji - trgovci sramujmo se

Ob jemanju vzorcev so Domusovci ugotovili tole: v trgovinah ne tehtajo, potrežba je praviloma nehigijska (neposredno prijetanje kruha z roko), ponujajo ga z minimalnim koščkom papirja ali celo brez in le redke so prodajalne, ki dajo kupcu kruh v ustrezno papirno vrečko. Od pekarn do trgovine se kruh prenaša v košarah, ki so velikokrat umazane. Ravnanje s kruhom, ko ta potuje od proizvajalca do potrošnika, je na zelo

OČENJENEGA KRUHA V KAKOVOSTNE RAZREDE

Opisna ocena	Število vzorcev	Delež v %
odlična kakovost	0	0
prav dobra kakovost	0	0
dobra kakovost	5-1*	41,66-8,33
priporočljiva kakovost	4	33,33
neustreznih razredov za po senzorični oceni:	2-1*	16,66-8,33
	12-3*	100
1-1*:	eden vzorec ne ustreza Pravilniku o kakovosti žit, mlevskih in pekarskih izdelkov (PKŽP), ker vsebuje preveč vode za 0,92 %.	
1-1*:	vzorec ne ustreza PKŽP, ker ne dosega deklarirane teže, odstopa za 0,01 kg ali - 1 %.	
1-1*:	vzorec ne ustreza PKŽP, ker vsebuje preveč vode za +0,89%.	

DOBRA KAKOVOST:

Cena za kg*	Izdelek	Proizvajalec
38.875	bela štruca 0,8 kg tip 500	ABC Pomurka, DO Loka, TOZD PEKS, Škofja Loka, Kidričeva 53
38.875	zviti kruh 0,8 kg tip 500	ŽITO Ljubljana, TOZD Pekarstvo in testeninarstvo, Pekarna Šmartinska 154
36.625	polbeli zviti kruh 0,8 kg, tip 850	ŽITO Ljubljana, TOZD Pekarstvo in testeninarstvo, Pekarna, Šmartinska 154
42.000	beli dolenjski kruh, tip 500	MERCATOR Pekarna Grosuplje, Cesta na Krko

POGOJNO DOBRE KAKOVOSTI:

Cena za kg *	Izdelek	Proizvajalec
47.000	Kmečki beli kruh 1 kg, tip 500	ŽITO TOZD Pekarna Vrhnika, Idrijska 12
Veljala v dnevih vzorčenja od 2. do 5. 10. 1989.		

med 7 izdelkov, ki imajo slabo senzorično oceno, ali pa ne dosegajo zahtevane vsebnosti vode.

Cena za kg*	Izdelek	Proizvajalec
37.000	ljubljanska štruca bela 1 kg, tip 500	MERCATOR, Pekarna Grosuplje, Cesta na Krko
36.625	zviti kruh 0,8 kg tip 850	ABC Pomurka DO Loka, TOZD PEKS, Škofja Loka, Kidričeva 53
31.250	polbeli zviti kruh 0,8 kg, tip 850	MERCATOR Pekarna Grosuplje, Cesta na Krko
35.200	loški beli hlebec	ABC Pomurka DO Loka, TOZD PEKS, Škofja Loka, Kidričeva 53
35.200	planinski hlebec polbeli, tip 850	ŽITO Ljubljana, DE Pekarna Pekarna Center, Tržaška 9
40.000	dolenjski črni domači kruh v hlebcu 2 kg tip 850	ABC Pomurka DO Loka, TOZD PEKS, Škofja Loka, Kidričeva 53

Veljala v dnevih vzorčenja od 2. do 5. 10. 1989.

Stopnje priporočljivo- sti izdelkov

PRIPOROČLJIVI IZDELKI so tisti, ki so za senzorične lastnosti (okus, vonj, izgled, konsistenca) prešli oceno odlično, prav dobro ali dobro in ki ustrezajo Pravilniku o kakovosti posameznih vrst izdelkov. Pri mlečnih izdelkih pa morajo ustrezati tudi mikrobiološki neoporečnosti živil.

NEPRIPOROČLJIVI so tisti izdelki, ki so za senzorične lastnosti prešli oceno zadovoljivo in nezadovoljivo in ne ustrezajo Pravilniku o kakovosti posameznih vrst izdelkov. Pri mlečnih izdelkih pa tudi tisti, ki vsebujejo povečano število mikroorganizmov, ker postanejo neuporabni pred iztekom deklariranega roka trajanja.

POGOJNO PRIPOROČLJIVI mlečni izdelki so tisti, ki so za senzorične lastnosti dobili oceno prav dobro in dobro in obenem ustrezajo Pravilniku o mikrobiološki neoporečnosti, ne ustrezajo pa Pravilniku o kakovosti mlečnih izdelkov, saj ne dosegajo zahtevanega minimalnega odstotka suhe snovi brez maščobe oziroma mlečne maščobe. Taki izdelki bi morali imeti tudi nižjo ceno, saj njihova kakovost ne ustreza zahtevanemu minimumu.

Pogojno priporočljiv pa je kruh, ki je za senzorične lastnosti prejel oceno dobro, ne ustre-

za pa Pravilniku o kakovosti žit, mlevskih in pekarskih izdelkov. Taki izdelki bi morali imeti nižjo ceno, saj njihova kakovost ne ustreza minimalnim zahtevam. Na ta način so pekarnе potrošnika oškodovale.

Jesti ali ne jesti...

to je zdaj tu vprašanje. Pa dosti bolj vse nas žuli vprašanje, kaj s tem denarjem sploh še jesti od prvega do zadnjega v mesecu. Če povzamemo ugotovitve te analize (pri čemer poudarjamo, da gre za povzetek opisnega dela) in analize Biotehniške fakultete, ki se je pozabavala s kakovostjo mesnih izdelkov (samo sozgodovih članic), potem se nam slabo piše. Kakovost, na katero tako radi prisegamo ni zvezda stalnica, je bolj podobna repatici, ki zasveti le ob sejmskih in razstavnih prireditvah. In če se že proizvajalec izkaže z dobrim izdelkom, ga zaradi neznanja in nemarnosti degradira v slabši in zaradi predčasne pokvarljivosti, rizični razred, trgovce.

Tudi prehranjevanje je del civilizacije in kulture. Če ne zmoremo izpolnjevati niti minimalnih predpisanih standardov, ki veljajo za kakovost osnovnih živil in se poživigamo tudi na higijenske...Bog nam tedaj zloščim rumeno zvezdo na evropskem nebu.

Po poročilu Domusa pripravila Vesna Bleiweis

Pa po lojtrci gor, pa po lojtrci dol

Vesna Bleiweis

Kranjsko? Bog lonaj zanj.

Tretje letošnje ocenjevanje mesnih izdelkov, ki jih izdelujejo mesnopredelovalne organizacije v sestavi sozda, je pokazalo, da standardne kakovosti niso sposobne zagotoviti. Povprečne ocene trditve potrjujejo.

Vsa merila, ki smo jih že nekajkrat navedli, so veljala tudi za tokratno ocenjevanje mesnih izdelkov. Vzorci so bili odvzeti neposredno pri proizvajalcih, rezultati ocenjevanja so zato primerljivi z rezultati ocenjevanja, ki je bilo opravljeno 15. junija letos.

HRENOVKE, ki jih izdelujejo v Mercator-KG Kočevje, tozdu Mesarija in Mercator-KŽK Gorenjske, tozdu Mesoizdelki, so si prislužile naziv "dober izdelek", loške hrenovke so dobile to pot 8 točk več kot prejšnjo "rundo".

Podobno velja tudi za jeseniške, ki jih izdelujejo mesariji Mercator-KŽK Gorenjske, tozda Klavnic. Slabo pa se je odrezal primerjalni vzorec, ki ga izdelujejo v Emoni, še slabše pa se je izkazala hrenovka izdelana v Mercator-KZ Krki, tozdu Oskrba. Bile so na meji sprejemljivosti.

Povprečna ocena za hrenovke znaša 32 točk, kar pomeni manj dobro. Pri prejšnjem ocenjevanju so hrenovke dobile povprečno oceno 30,3 točke. To kaže sicer na neznatno izboljšanje kakovosti, ki pa je zgolj naključno, če upoštevamo nihanja v kakovosti izdelkov.

KRANJSKE KLOBASE ne kažejo dosti drugačne podobe kot hrenovke. Razlika je le v tem, da je vrstni red proizvajalcev kakovostnih klobas nekoliko obrnjen. Klobasa, ki jo izdelujejo Jeseničani si je prislužila "dober izde-

lek", saj je bistveno bolje ocenjena kot na prejšnjem ocenjevanju. Novomeške klobase so za razred slabše, Ločani pa dobre kranjske ne znajo ali pa nočejo narediti. Komisija je menila, da je narejena iz slabih surovin, da vsebuje veliko veziva, okus in aroma loške "kranjske" pa sta neizrazita.

Povprečna ocena 30,7 točk pri prejšnjem in tem ocenjevanju kaže, da bomo še kar naprej jedli manj dobre kranjske klobase.

POSEBNE KLOBASE so posebne le še po slabi kakovosti. V primerjavi s prejšnjim ocenjevanjem, se je njihova kakovost močno poslabšala. Razmeroma visoko kakovostno raven je obdržala le posebna klobasa loških mesarjev, izdelek vseh ostalih pa se je poslabšal. Vsi proizvajalci so za posebne klobase prešli ocene, ki so za cel kakovostni razred nižje. Jedro pripomb komisije zadeva predvsem aroma (pri izdelku Mercator-Mesne industrije LJ in Mercator-KŽK tozdu Klavnica), kočevskim komisija očita poleg neizrazite arome tudi preveč veziva.

Nadaljevanje na 8. strani

POVPREČNE OCENE PO IZDELOVALCIH

Izdelovalec	Datum ocenjevanja	
	13.10.1989	15.6.1989
Primerjalni vzorci	33,5 (D)	34,2 (D)
M-Mesna industrija Ljubljana	33,5 (D)	34,2 (D)
M-KG Kočevje, Mesarija	32,5 (MD)	33,8 (D)
M-KŽK, Mesoizdelki	31,8 (MD)	31,3 (MD)
M-KŽK, Klavnica	32,1 (MD)	31,6 (MD)
M-KZ Krka, Oskrba	31,6 (MD)	34,3 (D)

Legenda:

ZD - zelo dober izdelek

D - dober izdelek

MD - manj dober izdelek

ŠS - še sprejemljiv izdelek

Kranjsko? Bog lonaj zanjo.

Nadaljevanje s 7. strani

Še slabšo sliko pa da povprečna ocena za to skupino klobas. Povprečna ocena znaša 33 točk - manj dobro, pri prejšnjem ocenjevanju pa so bile posebne klobase ocenjene s 36,5 točke, kar pomeni zelo dobro. To pomeni, da se je povprečna kakovost poslabšala kar za dva razreda.

LJUBLJANSKA KLOBASA, ki so jo izdelali v novomeški Mercator-KZ Krki je dobila primat in oceno zelo dobro (37,3 točke), še sprejemljiva pa je bila jeseniška (29,1 točke). Vendar tudi ocena zelo dobro ne pomeni, da je bila komisija povsem zadovoljna z aromo in okusom izdelka. Kot dobra sta se izkazala izdelka Mercator-Mesne industrije Ljubljana in Mercator-KG Kočevja, tozda Mesarija. Prvi so ocenjevalci zamerili slabo izraženo ogledalo (zabrisan mozaik), drugi pa manj prijeten okus. Kot manj dobra sta se izkazala primerjalni vzorec in vzorec Mesoizdelkov. Kamniškemu izdelovalcu komisija očita slabo teksturo

(mazavost, preveč masti), drugemu pa poleg zabrisanega mozai-ka pri prerezu, še slabo teksturo. Jeseniška klobasa je bila po okusu kiselkasta, vsebovala je slabo surovino in veliko veziva. Povprečna ocena za to vrsto klobas znaša 33,4 točke - dobro, tudi prej so bile dobre, vendar z oceno 34,8 točke.

MORTADELI - tista, ki jo izdelujejo v Mercator-Nanosu, tozdu Tovarna mesnih izdelkov, je imela premalo izražene zelene lastnosti, tista iz Mesne industrije Primorske pa je imela slabšo teksturo in nekoliko kiselkast okus. Obe sta v primerjavi s prejšnjim ocenjevanjem ocenjeni z dvema točkama manj, vendar še vedno sodita v kakovostni razred "dobro".

Kako so se odrezali izdelki in njihovi izdelovalci, kažejo tabele z navedbami prejšnjega in zadnjega ocenjevanja. Komentarja ne potrebujejo, saj so nihanja v kakovosti očitna. Če pa me bo mesar vprašal "Guspa, a klubas-ce pa dons nč?", bom mirno rekla "Buh loni zajno."

Trgovina, skladišče in počitniški dom
Andrej Dvoršak

Bohinjci nimajo "Gadafija"

Pred dobrim letom sem se kot kupec mudil v skladišču železnine v Bohinjski Bistrici. Tako zanikrnega skladišča kot je bilo to, v Mercatorju zlepa ne bi mogel najti. Že res, da je bilo pospravljeno in blago zloženo tako, kot mora biti, a zunanji videz je bil zastrašujoč. Če pa si se povzpel na podstrešje, le božja previdnost je streho še držala skupaj.

"Tole bomo podrli in zgradili novo moderno trgovino", mi je takrat dejal poslovodja Železnine Franci Žvan. "Pridite potem, ko bomo v novi štacuni", me je povabil.

V začetku novembra me je Robert Vodopivec direktor Mercator-Rožnika, tozda Savica, res odpeljal v Bohinjsko Bistrico na ogled novosti. Tam, kjer je bila pred letom dni "Železnina", je sedaj nova trgovina s tekstilom in športno opremo, namesto razpadajočega skladišča pa stoji lepa gorenjska hiša, ki bolj spominja na počitniški dom, kot na tipično trgovino. Cela ulica je zaradi nje spremenila izgled.

"Skladišče smo do temeljev podrli in na njih po načrtih Mercator-Investe zgradili nov objekt. V kleti je skladišče, v pritličju je trgovina s tehničnim blagom. Da pa je prostor bolje izkoriščen, smo v prvem nadstropju uredili tri garsonjere za Investo, Grmado in Dolomite. Te tri organizacije so jih kupile za počitnikovanje svojih delavcev, s kupnino zanje pa smo zgradili dobršen del objekta", pravi Robert Vodopivec.

Ko pa so že prenavljali staro skladišče, so se odločili še za ureditev dvorišča. Tu je skladišče gradbenega materiala. Streha nad skladiščem apna in cementa je urejena oziroma zgrajena tako, da je obenem tudi parkirni prostor za kupce in počitnikarje.

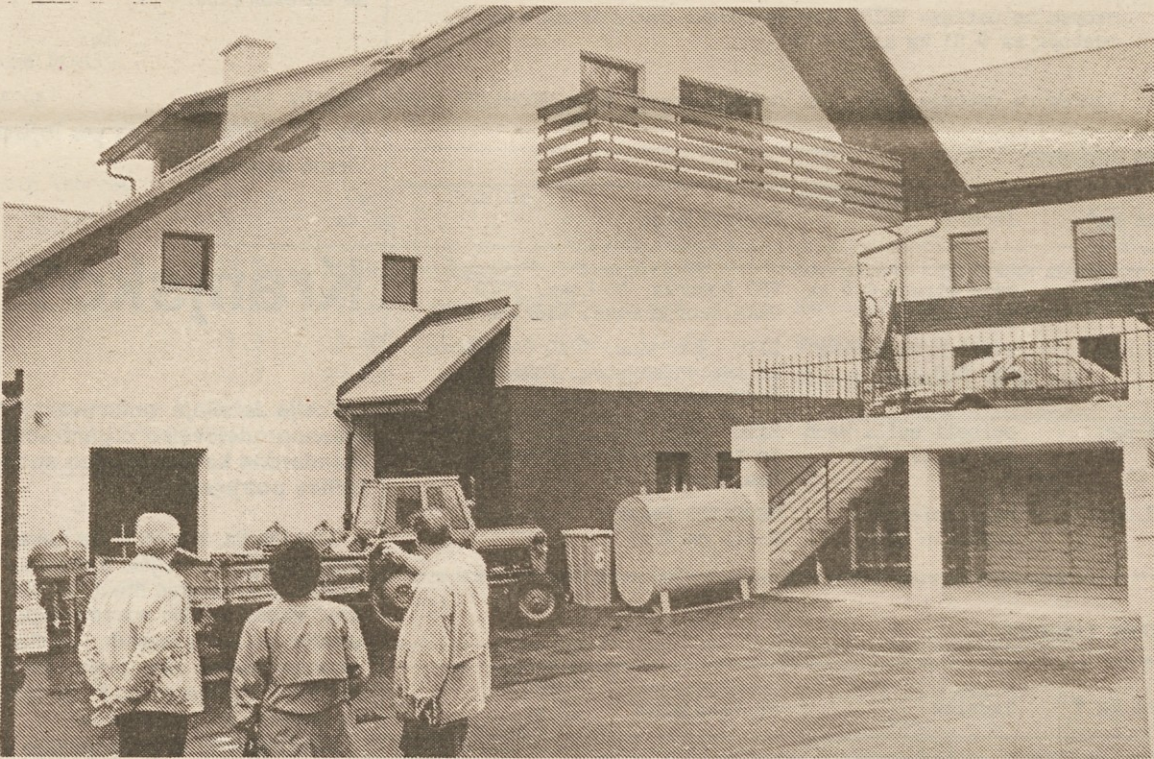
Združitev tehnične trgovine in skladišča gradbenega materiala pomeni obenem tudi bolj smotno in enotno organizirano poslovanje. Tako urejena in organizirana prodajalna, ki je edina v Bohinju, bo imela tudi še naprej dovolj kupcev.

Zgoraj: središče Bohinjske Bistrice ni spakedrano z »Gadafijem«.

Spodaj: v stari železnini so delavci sami uredili novo prodajalno tekstila in galanterije.

PREGLED REZULTATOV OCENJEVANJA

Izdelovalec	Datum ocenjevanja		Izdelovalec	Datum ocenjevanja	
	13.10.1989	15.6.1989		13.10.1989	15.6.1989
HRENOVKE			KRANJSKA KLOBASA		
Emona (prim.vzorec)	31,8 (MD)	36,0 (D)	Emona (prim.vzorec)	31,4 (MD)	27,7 (ŠS)
M-Mesna ind.Lj.	35,6 (D)	34,8 (D)	M-Mesna ind.Lj.	30,6 (MD)	27,6 (ŠS)
M-KG Kočevje,Mesarija	33,9 (D)	32,3 (MD)	M-KG Kočevje,Mesarija	30,9 (MD)	28,9 (ŠS)
M-KŽK, Mesoizdelki	33,9 (D)	25,7 (ŠS)	M-KŽK, Mesoizdelki	24,7 (ŠS)	31,6 (MD)
M-KŽK, Klavnica	32,7 (MD)	26,7 (ŠS)	M-KŽK, Klavnica	34,6 (D)	29,9 (ŠS)
M-KZ Krka, Oskrba	24,0 (ŠS)	32,3 (MD)	M-KZ Krka, Oskrba	32,7 (MD)	35,3 (D)
POSEBNA KLOBASA			LJUBLJANSKA KLOBASA		
Litija (prim.vzorec)	34,1 (D)	37,8 (ZD)	Kamnik (prim.vzorec)	32,7 (MD)	33,7 (D)
M-Mesna ind. Lj.	33,3 (D)	38,8 (ZD)	M-Mesna ind.Lj.	34,5 (D)	35,5 (D)
M-KG Kočevje,Mesarija	30,6 (MD)	35,6 (D)	M-KG Kočevje,Mesarija	33,7 (D)	37,0 (ZD)
M-KŽK, Mesoizdelki	36,0 (D)	36,3 (ZD)	M-KŽK, Mesoizdelki	32,6 (MD)	31,8 (MD)
M-KŽK,Klavnica	32,2 (MD)	35,5 (D)	M-KŽK, Klavnica	29,1 (ŠS)	34,3 (D)
M-KZ Krka,Oskrba	32,6 (MD)	-	M-KZ Krka, Oskrba	37,2 (ZD)	35,2 (D)
MORTADELA					
Mesna ind.Primorske (primerjalni vzorec)	33,2 (D)				
M-Nanos, TMI	33,1 (D)				

Težkega fizičnega dela ni več
Andrej Dvoršak

V novem skladišču "prvi noter, prvi ven"

Pred kratkim so v Mercator - Ljubljanskih mlekarnah odprli sodobno pretočno regalno skladišče, ki je prvo tako skladišče v Sloveniji. Skladišče je opremljeno tudi s strojem za paletizacijo mleka.

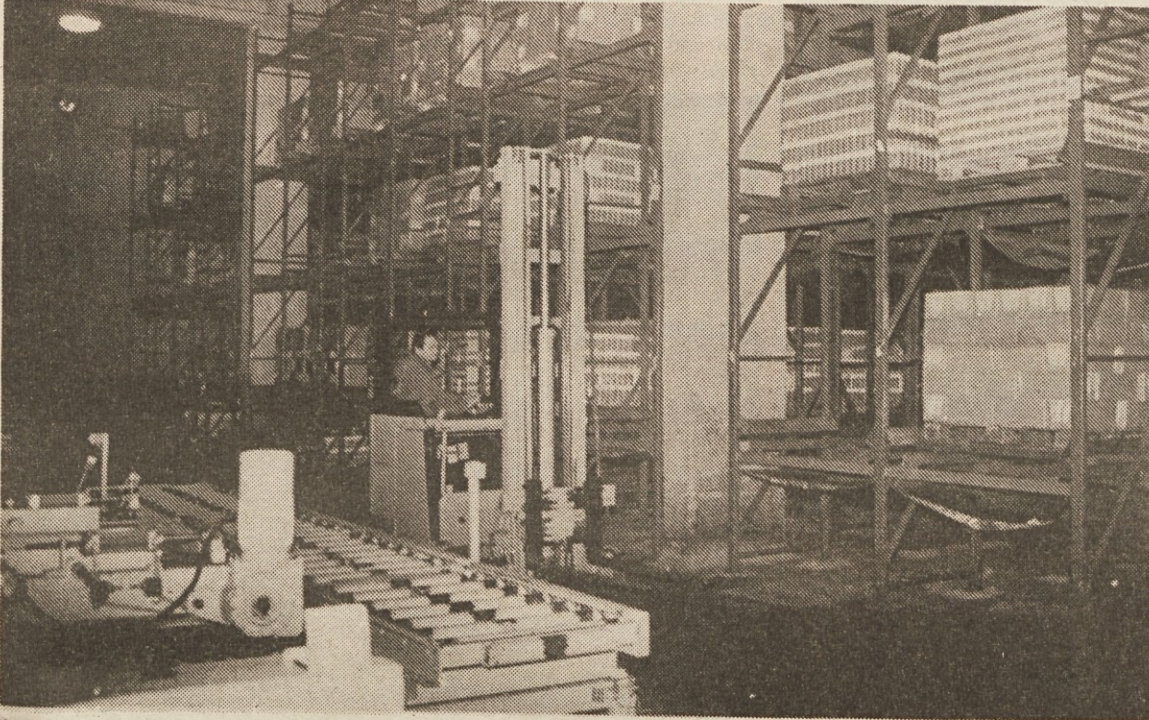
Tisoč kvadratnih metrov skladiščnega prostora ob obratu za sterilizacijo mleka je bilo dovolj le za 680 palet s po 720 litrov mleka na eni. Preureditev istega prostora pa omogoča skladiščenje 1.710 palet z isto količino mleka na eni. V novem skladišču je boljši pregled blaga, ki omo-

goča prodajo po načelu "prvi noter, prvi ven". Možno je nadzorovati vsako paletu posebej, kar je še posebej pomembno zaradi obveznega petdnevnega zorenja steriliziranega mleka.

Delavci, ki delajo v tem skladišču pa so se najbolj razveselili stroja za paletizacijo, ki jih je raz-

bremenil težkega fizičnega dela. Franc Goropevšek, direktor razvojno investicijskega sektorja v Mercator-Ljubljanskih mlekarnah nam je povedal, da načrtujejo posodobitev tudi drugih obratov. To je nuja, ki jo pogojuje obratovanje mlekarne na tej lokaciji.

Regalno skladišče v M-Ljubljanskih mlekarnah: stroj za paletizacijo je odpravil težko fizično delo.

Narava, zdravje 1989
Jana Klenar

Tuje naj postane domače

Na razstavi "Narava, zdravje" se je Mercator-Sadje zelenjava predstavila z vrsto sadežev in vrtnin, ki jih v vsakdanji rabi in prehrani ne poznamo. Prav k predstavitvi tega je vabilo objavljeno povabilo, pa vendar so se trgovci z udeležbo slabo odrezali. Na čigavo vest trkajo torej take in podobne prireditve?

Razstavo oziroma sodelovanje na sejmu "Narava, zdravje" smo si v Mercator-Sadju zelenjavi zamislili kot predstavitev manj znanih in eksotičnih vrst sadja in vrtnin ter splošno znanih vrst sadja in zelenjave, ki jih prodajamo v naših trgovinah.

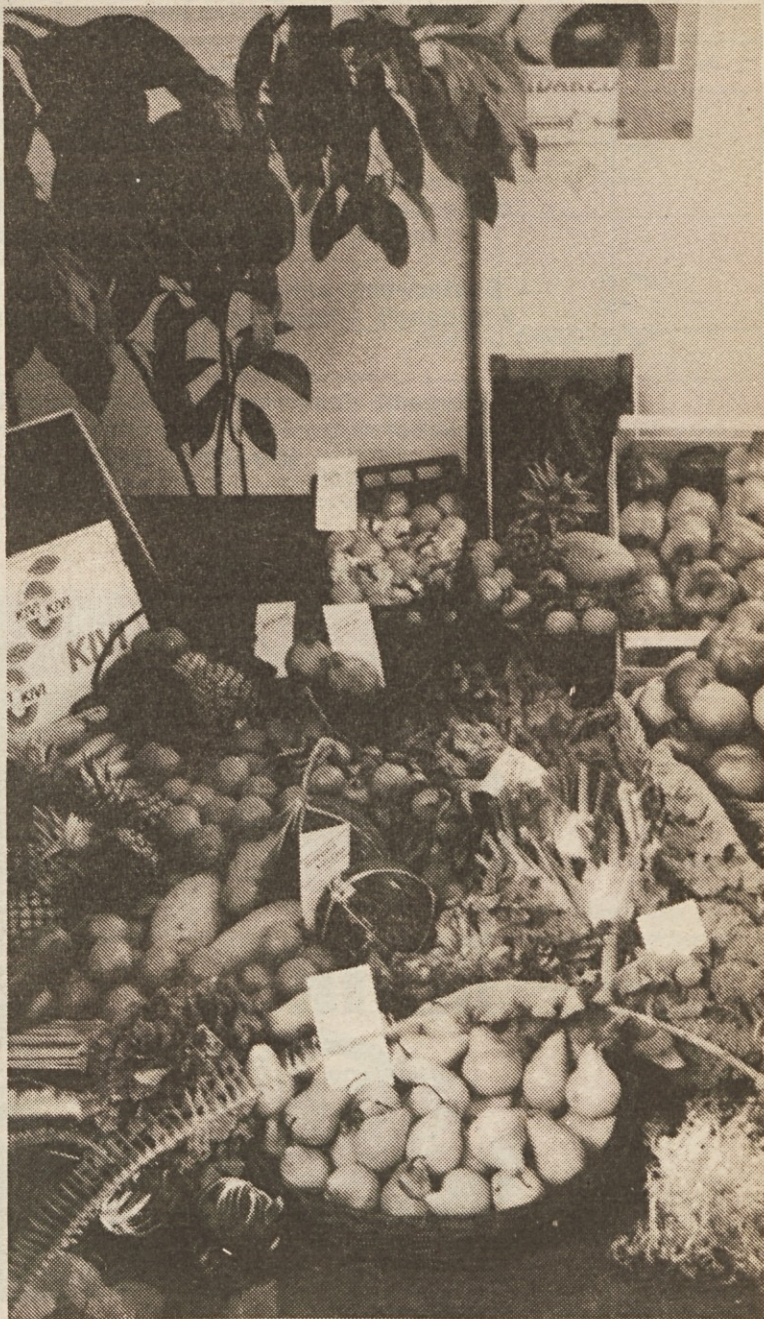
ta namen smo razstavi prostor opremlili s posebnimi opozorilci, iz katerih so obiskovalci sejma lahko dobili informacije o hranilnih vrednostih, zdravilnih učinkih in uporabnosti ter pripravi posamezne, predvsem manj znane vrste sadja in zelenjave.

Predstavili smo tropsko in južno sadje - avocado, kiwi, papao, babaco, kokosove orehe, mango, ananas, banane, mandarine, limone, solatne paprike in španske melone. Manjkalo ni tudi mediteranski vrtnin - koromača in brokole. Med tistimi, ki so manj znane našemu prebivalstvu pa so bile pak-choi, kitajski kapus, črni koren, kisano rdeče zelje. Stročnice so bile zastopane s sojo, lečo, čičeriko in fižolom. Pozabili pa nismo na suho sadje in lupinarje. Jabolčni koluti (po domače krlji), suhe slive, fige, rozine, mandlji, lešniki, orehi, kostanj..., vse to je bilo na naših stojnicah. In če temu dodamo še dobro znane povrtine, sadje in vso drugo zelenjavo, je bil pregled prodajnega programa Mercator-Sadja zelenjave, celovit.

Pozornost smo namenili tudi propagiranju uporabnosti posameznih vrst sadja in zelenjave. V

Posebej smo pripravili prikaz uporabnosti leče, čičerike, kisane redečega zelja, kitajskega kapusa in hruške Packham's Triumph. Povabilo na prikaz smo objavili v Delu, opazili pa smo, da je bilo na prikazu veliko premalo trgovcev in drugih, ki bi morali biti prisotni že zaradi značilnosti svojega dela. Svetovanje, ki smo ga pripravili na razstavi, bi bilo dobrodošlo marsikateremu trgovcu, saj bi tako lažje svetoval potrošniku, ki ga novosti v naši ponudbi zanimajo, pa sam ne ve, kaj bi z njimi počel. O prehrabnih in drugih vrednostih in prednostih neznanih sadežev in vrtnin bi moral biti prav trgovec tisti, ki bi potrošnika napeljal na nakup in obenem vplival na "jesti zdravo."

Vrsta doslej neznanih sadežev in vrtnin je bila razstavi Narava, zdravje - le tistih, ki naj bi jih v prvi vrsti spoznali, je bilo bolj malo.

Živeti zdravo z naravo!

HRUŠKA Packham's Triumph

Hruška Packham's Triumph

Je avstralska hruška, ki so jo začeli širiti v začetku tega stoletja.

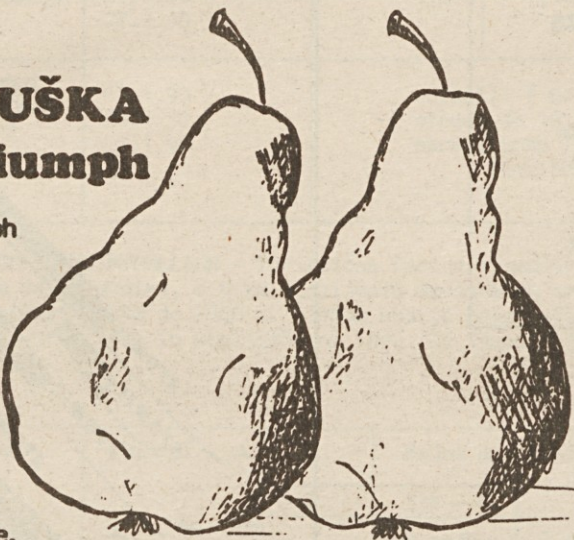
Plodovi začnejo zoreti

pozno septembra, podobni

so hruški viljamovki. rela

hruška je rumenkaste barve,

ima tanko kožico, najbolj pa jo spoznamo po odebelitvah na spodnjem vratu ploda. Meso je belkasto, topno, sočno, fine konsistence, sladko kiselkasto in aromatično. Energetska vrednost 100g plodu je 55 kilokalorij (230 KJ).

OCVRTE HRUŠKE Z ROQUEFORTOM

Za štiri osebe potrebujemo: 4 velike hruške, 1 limono, 100g sira roquefort, 2 žlički sherryja, 50g moke, 2 jajci, 4 žlice drobtin, masčobo za cvrtje

Hruške olupimo, razpolovimo in izrežemo peščičiše. Hruške poškopimo z limonovim sokom, da ne porjavijo. Sir razmešamo s šerijem in z zmesjo napolnimo hruške. Robove hrušk potresemo z moko in polovice hrušk sestavimo. Povaljamo v moki, jajcu in drobtinah ter ocvremo.

Sadje zelenjava

ATOMIC - tudi z zastopstvom v Jugoslaviji
Andrej Dvoršak

Za dinarje in za devize

Prvi dan sejma **SKI EXPO** je minil v znamenju novega partnerja **Mercator-Mednarodne trgovine**, tozda **Contal-Steklo**. To je avstrijska tovarna smučí **ATOMIC**.

Prvi dan sejma je minil v znamenju novega **Contalovega** partnerja, ki se je predstavil v hali A ljubljanskega Gospodarskega razstavišča. **ATOMIC** je predstavil svoj celoten proizvodni program. Na poslovno informativnem srečanju pa je partnerja predstavil direktor tozda **Contal-Steklo Janez Moder**.

V nagovoru udeležencev je poudaril, da je **Contal** sklenil eks-

kluzivno zastopniško pogodbo za trženje z **Atomicovimi** izdelki v Jugoslaviji. Cilj sklenitve pogodbe je popestriti ponudbo smučarske opreme na jugoslovanskem trgu. **Atomicovi** izdelki bodo dostopni za dinarje v športnih trgovinah, možno pa jih bo kupovati v konsignaciji in brezcarinskih prodajalnah.

Direktor **Atomicovega** izvoza **mg. Johann Müller** je podrobne-

je predstavil svojo firmo, ki je druga največja tovarna smučí na svetu. Letno izdelajo preko 850.000 parov smučí, kar 83 odstotkov vseh gre v izvoz. Letno **Atomic** izvozi za 1,3 milijarde šilingov izdelkov. **Atomic** ne izdeluje samo smučí, v proizvodnem programu ima široko paleto izdelkov: smučarske palice, teniške loparje, smučarske vezi in čevlje. **Atomicova** želja je vključitev v **YU - SKI POOL** in si med zagrizenimi mladimi slovenskimi smučarji zagotoviti nove šampione, ki prihajajo za Križajem, Sve-

tovo in drugimi. **ATOMIC** v Jugoslaviji ob bok **ELANU** in **ROSI GNOLU**, torej!

SKI EXPO pa je kot nalašč tudi za to, da lahko predstavimo sodelovanje **Mercator-Mednarodne trgovine** pri sponzoriranju jugoslovanske smučarske reprezentance v igri **Podarim - dobim**. Z nakupom kartic in malo sreče boste lahko v novoletnem žrebanju dobili: družinsko nagrado, ki jo sestavljajo trije pari smučí (tudi vezi so zraven), trije pari teniških copat in trije teniški loparji. V vseh ostalih žreba-

njih pa **Mercator-Mednarodna trgovina** sodeluje z 20 smučmi, 20 vezmi, 20 teniški loparji **Wilson**, 20 pari športnih copat. Na kar 50.000 karticah "Podarim - dobim" se bleščijo izdelki in znaki firm, ki jih zastopa **Mercator-Mednarodna trgovina**, **TOZD Contal-Steklo**, **ATOMIC** in **WILSON**. Bodite pozorni tudi na brezplačni katalog akcije "Podarim - dobim", ki vam ga bo prinesel poštar. V njem je tudi predstavitev športnega programa iz zastopstva **Mercator-Mednarodne trgovine**.

SODELUJTE V BOGATEM NAGRADNEM NATEČAJU »NOVO IME ZA BENKO«!

Mercator - Emba vas prosi za sodelovanje!

Odločili smo se, da **Benku** spremenimo ime. **Benko** bo še naprej **Benko**, vendar pod drugim imenom. Pomagajte nam, sodelujte v nagradnem natečaju!

Pravila:

Na naslov **Mercator - Emba**, Slovenčeva 21, 61000

Ljubljana, s pripisom »za nagradni natečaj«, pošljite dopisnico z vašim predlogom za novo ime.

Ožji izbor desetih imen bo objavljen v drugem kolu, ko boste med njimi izbrali novo ime za vaš priljubljen napitek.

Nagrade:

- **Tensai**, barvni TV sprejemnik in videorekorder.
- **Enotedenski smučarski paket Mercator - Turista** za dve osebi v avstrijskem St. Jakobu v času zimskih počitnic (Polpenzion, smučarska karta).
- **Enotedenski paket Mercator - Turista** za dve osebi v Radencih - hotel Radin - v času zimskih počitnic (Poln penzion).

Predlaganih deset imen bo poleg glavnih nagrad še posebej nagrajeno z bogato paleto proizvodov **Mercator - Embe**.

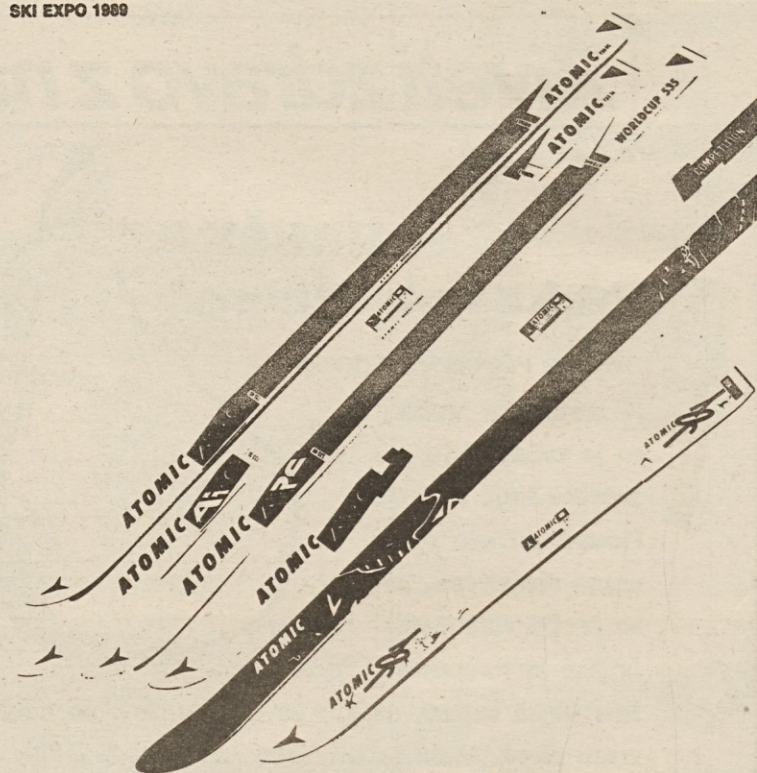

ZARES DOBER NAPITEK - ZARES DOBRE NAGRADE

VIRGO LTD.

SKI EXPO 1989

Tudi show sodi k poslu - promocija **Atomicovega** zastopstva.

Mercator-Turist in Grmada
Andrej Dvoršak

Smučajte na Tirolskem z M-Turistom

Na dan otvoritve popularnega smučarskega sejma SKI EXPO v Ljubljani, sta Mercator-Turist in Mercator-Rožnik, tozda Grmada v ljubljanskem Centru mode (novi prodajalni nekdanjega tozda Modna hiša) organizirala privlačno prireditev. Modno oblečeni na tirolska smučišča.

Mercator-Turist je letos prvič pripravil lastne smučarske pake- te, ki so zaradi cen in izbranih dobrih smučišč, zelo privlačni. Predstavili so jih v Ljubljani in v novomeški blagovnici v Ločni. Revija zimskih modnih oblačil je videospotom s tirolskih smučišč dodala tisto pravo zimsko noto, ki ji radi rečemo "zimsko pripovedka". Vse, kar potrebujete za zimo, razen sveda športne opre- me, lahko kupite v Centru mode.

Obe predstavitvi sta bili dobro organizirani. Poleg modnih novo- sti in smučarskih paketov so obi- skovalci lahko pobliže spoznali tudi izdelke Slovina, Tobačne to- varne, Dane, Mercator-Embe, Mercator-Mesne industrije Lju- bljana, Mercator-Ljubljanskih mlekar in Mercatorjeve metli- ške vinske kleti.

S klobukom in v lepem plašču na smučariljo res ne, na ulico pa v vsakem vremenu.

ZIMA 1989 / 1990 - TUJINA

ST. JAKOB NA TIROLSKEM/AVSTRIJA - Turistično središče St. Jakob blizu Lienza je od Ljubljane oddaljeno le 260 km. Smučišča na višini 1398 m do 2350 m imajo 15 vlečnic. Gostom je na voljo brezplačen ski bus, smučarska šola in smučarski vrtec, 25 km urejenih tekaških prog, brezplačen vstop na drsališče. Organizirajo smučarska tekmovanja za goste in tirolske večere.

cene v ATS

Objekt	Odhodi	NAJEM APARTMAJA - 7 dni za osebo					Smučarske karte	
		1/2	1/3	1/4	1/5	1/6	odrasli	otroci do 15 let
apartmaji	13.1.90 20.1.90 27.1.90	1.260	1.180	1.110	1.060	1.020	7 dni 960	7 dni 960
zasebni penzioni 1/2-3 TWC	13.1.90 20.1.90 27.1.90	odrasli: 7 polpenzionov - ATS 2.100 otroci do 12 let: - ATS 1.500 otroci brez lastnega ležišča - ATS 995					6 dni 850	6 dni 550
							obvezna fotografija!	

GROSSKIRCHEIM/DÖLLACH - Turistična vasica v smučarskem območju Grossglockner. V samem kraju so 3 vlečnice, primerne pred- vsem za začetnike, v 9 km oddaljenem smučarskem središču Heiligenblutu pa je gondolska žičnica, 3 sedežnice in 13 vlečnic, na višini 1024m do 2900 m. Gostom nudijo brezplačen ski bus. Imajo smučarsko šolo, smučarski vrtec, 11 km urejenih tekaških prog, drsališče in kegljišče na ledu. Za ljubitelje turne smuke organizirajo izlete v narodni park.

cene v ATS

Objekt	Odhodi	Najem apartmaja - 7 dni za osebo					DOPLAČILA
		1/4	1/4 - 6		1/6 - 9		
			4 osebe	5 oseb	6 oseb	9 oseb	
APP Daffinger	15.12.89 24.3.90 do		1.347	1.078			-
APP Zlöbl	-"	1.057					-
APP Zwatz	-"		962	770			ogrevanje, elektrika
APP Pfisterer	-"		962	770	642	962 770	ogrevanje, elektrika

SMUČARSKE KARTE

termini	odrasli	otroci do 15 let
23.12.89-5.1.90	7 dni	7 dni
3.2.90-16.3.90	1.270	780
	6 dni	6 dni
	1.150	690
6.1.90-2.2.90	7 dni	7 dni
17.3.90-31.3.90	1.140	1680
	6 dni	6 dni
	1.040	600

PLAČILO V DINARJIH PO SREDNJEM TEČAJU NA DAN VPLAČILA OZ. PRISPETJA NA ŽIRO RAČUN MERCATOR TURISTA.

Investina poslovna in okrogla miza

Andrej Dvoršak

V Lipici je bilo precej novih obrazov

Lipica - 2. november, Mercator-Investa inženiring je letos v Lipici organiziral **šesto srečanje svojih poslovnih partnerjev**. Udeležba: skoraj 140 gostov. Med njimi tudi predsednik ljubljanskega izvršnega sveta Hrvoje Drašković in predsednik Komiteja za preskrbo mesta Ljubljana Marjan Rajner.

Na okrogli mizi v hotelu Maestoso je direktor Mercator-Investe **Jože Vidmar** uvodoma spregovoril o reorganizaciji Investe in inženiringa. Pri tem ni zamolčal težav, ki so nastale zaradi odhoda več delavcev med zasebnike. Težave so sedaj v večji meri premagane, nekdanje delavce pa so zamenjali mladi strokovnjaki, ki so s seboj prinesli svežino in nove ideje. **Še naprej pa Investina maksima ostajajo kakovost, poslovnost in dogovorjeni roki**. Le s tem je moč učinkovito konkurirati na svobodnem trgu.

Vidmar je nadalje poudaril, da ni pametno takoj zgrabiti za vsako novotarijo, da tudi previdnost, pri sicer željnem pričakovanju tujega kapitala, ni odveč. Ta kapital je dobrodošel, a nič manj kot sam kapital, je pomemben tudi njegov izvor. "Skrbno moramo paziti", je dejal Vidmar, "da naši otroci ne bodo dejali, da so dedje pripeljali državo do prepada, mi pa smo jo vanj pahnili." Za podjetneže je možnosti veliko, praznina je velika in vloge še niso razdeljene, je menil Vidmar. Vseh 115 Investinih delavcev nenehno širi dejavnost in tržišče. Usmeritev na celovite in zaokrožene projekte je za Investo povsem konkurenčna dejavnost, ki je tudi konkurenca trdoživemu zasebništvu ne more spodjedati. Pri tem pa ne gre spregledati zaupanja, ki ga Investa uživa tudi zato, ker je del Mercatorjeve hiše, je v nadaljevanju pogovora z gosti menil Vidmarjev namestnik **Primož Goslar**.

Udeleženci okrogle mize pa so največ komentarja in pozornosti namenili razmišljanju predsednika poslovnega odbora **sozda Mirana Goslarja** o družbeni lastnini kot o Rubikonu vseh naših vlad. Menil je, da je koncept družbene lastnine napačen, enako tudi samoupravljanje, ki temelji na delu, od tod so tudi razlogi, da so finance podjetja postavljene

na glavo. To ni le Goslarjevo mnenje, tako meni večina gospodarstvenikov v Sloveniji. Ko trdi, da koncept lastnine kot družbene lastnine in koncept upravljanja kot samoupravljanja ni ustrezen, to še zdaleč ne pomeni, da ga zanikajo. Gre le zato, da se stvari postavijo na pravo mesto.

Reforma ne more uspeti dokler ne bo prišlo do spremembe družbene lastnine, ki mora dobiti konkretne lastnike z imenom. Ni pravega podjetja v smislu tržnega gospodarstva, če so lastniki izven njega. V tem je vsa modrost, ki pa je v nekaterih sredinah Jugoslavije nočejo ali pa niso pripravljeni doumeti.

Sedaj se številne organizacije združenega dela pripravljajo na prehod v družbena podjetja. S tem pa še ni nič narejenega, opravljena je le neka formalnost. Nenominirana družbena lastnina ne bo rešila gospodarstva. Mnogi poslovni sistemi - od delovnih organizacij do sozdov - se bodo preoblikovali, pri tem pa ostali to, kar so bili. V Mercatorju skušamo v poslovne odnose vnesti novo kakovost. To ni lahko, saj smo obremenjeni s preteklostjo in težko reagiramo na tisto, **kar je res normalno**. To je breme, ki nas bo še vrsto let težilo in omejevalo na poti v tržno gospodarstvo.

V Sloveniji so nekatera velika podjetja za pripravo programov

Upokojitev računalnika

Andrej Dvoršak

Obdelava mlekarininih podatkov bo zanesljivejša

V Mercator - Ljubljanskih mlekarnah je bila 15. novembra krajša slovesnost, namenjena upokojitvi devet let starega računalnika in pričetku delovanja novega.

Devet let stara DELTA 340 je odšla v zaslužni pokoj. Zamenjal jo je nov računalnik MICRO-WAX III. Za 160.000 dolarjev so v mlekarnah dobili računalnik, ki ima 16 Mb glavnega spomina, 4 Gb spomina na diskih, 48 linij za terminale in tiskalnik z zmogljivostjo 1200 vrstic na minuto, za nameček pa še enoto traku. Te tehnične podatke o novem računalniku je ob slovesu od starega, zbranim povedal direktor računalniškega centra **Jože Murovec**.

Prvi se je z novim računalnikom pozdravil direktor Mercator-Ljubljanskih mlekarin Miha Urbanija. Prerezal je vrvico in pritisnil na tipko. To je bilo le simbolično dejanje, ki napoveduje, da bodo v mlekarnah skrajšali čas obdelave podatkov, da bodo obdelave zanesljivejše, predvsem pa nove

preoblikovanja najela tujce. V Mercatorju smo se tega dela lotili sami in ugotavljamo, da so naši programi zelo podobni tistim, ki so jih pripravili tuji strokovnjaki. Miran Goslar je nato podrobno opisal organizacijo in notranje delovanje Poslovnega sistema Mercator, poudaril pa pogoj za uspešnost, to je: temeljita sprememba miselnosti in usmeritev miselnih tokov v ustvarjalnost in inventivnost.

Desno: maksima Mercator-Investe - kakovost, poslovnost in dogovorjeni roki. Jože Vidmar (levo) in Primož Goslar.

Spodaj: poleg informativnosti je imela okrogla miza tudi družaben pomen.

in obvladovanje poslovnih funkcij.

Pri tem velja omeniti tudi to, da je računalniški center Mercator-Ljubljanskih mlekarin samostojna računalniška enota, ki de-

la izven povezave z osrednjim sozdovim računalniškim centrom.

in raznovrstne, ki jih bo mlekarina potrebovala za učinkovito vodenje

Mgr. Miha Urbanija je s simboličnim dejanjem pognal zanesljivejšo in raznovrstno obdelavo podatkov.

Glasilo delavcev in združenih kmetov sozd Mercator - Kmetijstvo Industrija Trgovina

Glasilo delavcev in združenih kmetov sozd Mercator-KIT, n. sub. o., Ljubljana, Titova 137. Izdaja Center za obveščanje SOZD Mercator-KIT. Uredništvo: Titova 137, 61113 Ljubljana. Tel. 373-047.

Ureja uredniški odbor: Kristina Antolič, Marko Glažar, Jože Kirm, Suzana Modričan, Sergej Paternost, Alenka Por, Marjeta Potočnik, Ljuba Suković in Miro Vaupotič.

Glavna in odgovorna urednica: Vesna Bleiweis.

Novinar: Andrej Dvoršak.

Vse fotografije - nepodpisane - Andrej Dvoršak.

Tehnični urednik: Matjaž Marinček. Tiska ČGP Delo Ljubljana.

Glasilo prejemajo delavci, združeni kmetje, učenci in upokojenci sozda Mercator-KIT. Izhaja zadnji petek v mesecu. Naklada 20.000 izvodov. Po mnenju pristojnega republiškega organa je glasilo oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov.